

Társadalmi,
irodalmi, művészeti,
sport, gazdasági
és egyéb
Vegyes rovatokkal

SZEMLE

VEGYESTARTALMU HETILAP

MEGJELENIK
minden kedden.

ILLUSZTRÁLT GAZDASÁGI ÉS SPORTROVATOKKAL

Előfizetési árak:
Negyedévre... 2 ft 50
Fél évre 5 * —
Egész évre... 10 * —

Előfizetések és levelek
a «Szemle» szerkesztő-
ségéi és kiadóhivatalába
BUDAPEST
Bálvány - utca 11.
küldendők.

Első évfolyam. 17-ik sz.

SZERKESZTŐK:
Gróf ZICHY IMRE és Gróf KREITH BÉLA.

Budapest, 1884. április 22.

A tudós királyfi.

Ismeretes hír, hogy a trónörökös a bécsi egyetem tiszteletbeli tudorrá választotta.

Mi a bécsieket megelőztük. A budapesti egyetem küldöttsége már két év előtt adta át *Greguss* Ágoston vezetése alatt a tudori oklevelet — Prágában. Ő fensége ez alkalommal nem épen hizelgőleg nyilatkozott a magyar főuri ifjuságról. Eltagadott tőle minden érzéket a tudomány iránt és azt állította, hogy csak léha időtöltésekkel foglalkozik.

A magyar főnemesi ifjuságnak sok alkalma nyílt azóta e véleményt megczáfolni. Fiatal főuraink szerepeltek a gazdakörben, az országgyűlésen, a nyilvánosság számos terén és némelyek oly emelkedettséget és alaposságot mutattak, amelyet az osztrák és cseh fiatal uraknál nem igen fedeztünk fel. A botrányok krónikája pedig azóta is több osztrák és cseh fiatal ur nevét hozta felszínre, mint magyarét.

Emlékezhetünk még, mily benyomást gyakorolt a trónörökös ítélete nemcsak főuri körünkben, hanem általában országszerte. A magyar demokrácia egészen elűt más országok demokráciájától, mert a legegyszerűbb magyar polgárban és a magyar parasztban is van bizonyos arisztokratikus vonás. A magyar nép, a demokratikus is, tiszteli és szereti főurait és büszke rájuk. Ez volt oka az általános megdöbbenésnek a trónörökös elítélő szavai után.

A főuri ifjuság készült is bizonyos tüntetésre és erre csakhamar alkalom nyílt. Trónörökösünk Budapestre hozta ifju feleségét s a főuri ifjuság elhatározta tüntetőleg távol maradni az ünnepélyességektől. Ez elhatározásnak gyorsan híre terjedt és a főuri körökben befolyásos férfiak mindent elkövettek, hogy az ifjuságot elhatározásának visszavonására bírják. Legtöbbet fáradozott ez ügyben *Andrássy* Gyula gróf, és részben neki, de főleg a magyar főuri körökben hagyományos lojalitásnak sikerült a főuri ifjuságot kibékeltetni.

A trónörökös ítéletének indokaival adós maradt. Kiváncsiak vagyunk, hogy mily fogadtatásban fog részesülni a bécsi tanárok tisztelgő bizottsága? Az osztrák ifjuság ez alkalomból bókot kap-e vagy olyan forma buzditást, mint a magyar? . .

Horváth és Somsich.

Közéletünk e két régi bajnoka a mai helyzet felől választóihoz két ellentétes, egyaránt igen érdekes enuncziációt intézett. *Horváth* beszéde igen csiszolt, minden mondata kiszámítva, minden hasonlata kikerekítve. Valóságos szónoklati remekmű. *Somsich* levele határtalan nyers és pongyola. Ez ellentét meg van a tartalom közt is. *Horváth* beszéde amily gazdag formákban, oly üres érvekben. Emelkedett mondásai a Deákpárt nagy küzdelmeiről és reményeiről, a szabadelvűség áldásairól ama ténnyel szemben, hogy ő Tisza Kálmán politikáját támogatta és fogja támogatni, az üres képzelgések benyomását teszik reánk. *Somsich* ellenben a pongyola külső alatt mélyen átértett, tiszta igazságokat mond. Eszünkbe juttatja beszéde a nagy német bölcész mondását, hogy az igazság *meztelenül* hat leginkább.

Hasson is nemzetünkre és e hatásból kitűnő veteránunk merítsen új erőt, új lelkesedést. Legyen az elkeseredés, melylyel a mostani politikai küzdőtértől elfordult mulékony és segítse diadalra a helyes politika szent ügyét.

Az új idő.

«Beléptünk a szellemek birodalmába, itt én vagyok a király!»

Kiált fel kissé tán több önérettel, mint a menyire joga lenne, *Guttenberg* Dobsa drámájában.

«Beléptünk a gyakorlati élet világába, itt én vagyok az ur!» — Kiálthatja igazi, jogosult önérettel a munka szelleme korunkban.

És igaza van, ez a század a munka százada, a munkáé, melyet annyi ideig megalázónak tartott a dölyf elítélete, s melyet csak rabszolgákkal és jobbágyokkal végeztek a föld urai és hatalmasai.

Századunk elején nagyot fordult a világ s egy nagy elv jutott diadalra: a munka tisztelete s az az öntudat, hogy mindenkinek a ki él, elutasíthatlan kötelessége tevékenységével hozzájárulni a közjólét emeléséhez.

A társadalom ma már nem tűr heréket. Megköveteli, hogy mindenki, a ki oltalmát élvezi, a ki jótéteményeiben osztozik, maga is becsületesen elvégezze munkáját azon a téren, melyre őt születése és viszonyai utalják.

Az egyik törvényt hoz, a másik végrehajtja. Az egyik termel, a másik elárúsítja. Ez felépíti házunkat, amaz megszövi és elkészíti ruházatunkat. Ez leszáll a föld mélyébe, hogy kincseit kiaknázza, amaz tengerre kel, hogy távol földek terményeit és gyártmányait kicsereelve, elvigye mindenkinek a mije nincs, de a mire szüksége van. Ez

vasutat épít, a másik örökös személy és vagyonbiztonságunk felett stb. stb.

Szóval mindenkinek munkálkodnia, dolgoznia kell, mert a munka kötelezettsége csakugy általánossá vált, mint a honvédelem kötelezettsége.

Ez jellemzi időnkét, az új korszakot, melybe beléptünk.

Ez az igazi, a valódi, a nemes értelemben vett egyenlőség!

A mely nép, a mely ország e nagy elvjelentőségét, horderejét megérti, felfogja, az boldogul, virágzik és jólétet teremt magának: a mely ország és nép ezt nem tudja, nem akarja megérténi, az elcsenevészedik, elpusztul, s megérdemelt halált, dicstelen véget ér.

Valódi hazafiúi gyönyörrel észleljük, hogy édes hazánk, mely a multban is, minden idők eszméi iránt annyi fogékonyságot tanusított, most is megértette az idő szavát, s alkalmazkodni kezd a kor szelleméhez.

Új erők fölpezsdülése látszik minden téren, melyre a szem tekint, s még oly osztályokban és körökben is kezd nyilatkozni a tevékenység ösztöne, melyek eddig kevés kivétellel csak élvezetek hajszolásában vagy semmittevő álmodozásban töltötték napjaikat.

Ma már ezek is felismerték a gyakorlati élet követeléseit, s szíveikben is fölbredt a kötelességnek öntudata, hogy szellemi anyagi erejét, képességeit a közszolgálatból megvonni senkinek sem áll jogában, és minden jó hazafi és becsületes ember köteles a tehetségeinek és viszonyainak megfelelő munkát lelkiismeretesen elvégezni.

Hogyan is tagadhatnák ezt meg épen ők, kiket születésük és nemességük kétszeresen kötelez, s kik épen e két előnyüknél fogva ma is, az új korszakban is a nemzet vezetésére hivatják.

A nemesség elvesztette előjogait, de kötelességei alól nincs feloldozva.

És mily boldogok, mily nagy előnyökkel bírnak ők az új korszakban is!

Eszközeik vannak rá és módjukban áll hogy szabadon, hajlamaik és tehetségeik szerint választhassák meg működési és tevékenységi köreiket.

Szükség és vakeset nem dobálhatja őket, mint a szegény vagyontalan ördögöket oly munkakörbe, melyre sem kedvük, sem hivatásuk, s melyen már csak ezért is nagyobb eredményeket elérni nem képesek, s melyben igazán elégedettek és boldogok soha sem lehetnek.

Ép ezért vannak hivatva az anyagi gyakorlati téren is fátylavivőként előljárni, s kísérleteikkel és kedvezményezéseikkel, a melyekkel járó kockáztatásokat ők könnyebben megbírhadják, különösen a gazdasági téren, mely ma is, s tán ma inkább mint valaha a legfőbb tényezője a nemzet felvirágzásának és jólétének, a nemzetet a szükséges javítások és reformok terére átvezetni.

Ó mily nagy és szép tér kínálkozik itt tevékenységüknek!

Hány új, eddig elhanyagolt, vagy épen ismeretlen termelési cikknek meghonosításával járulhatnak hozzá a föld jövedelmének fokozásához, a közvagyonosodás emeléséhez.

De nemcsak ez a tér, minden más tevékenységi tér nyitva van számukra, és várja őket.

Higyük és reméljük, hogy nem hiába!

Balázs Sándor.

Politikai hírek.

Hazánk. Az országgyűlés szünetel, a politika pihen, de annál zajosabban folynak a választási mozgalmak. Nem rég még apathiával vádolták a nemzetet, mely elvesztette érzékét a közügyek iránt. E vád alaptalan már, mert az eddigi mozgalmak után ítélve, Magyarországnak még nem volt oly zajos képviselőválasztási korszaka, minő az idei lesz. Örömmel tapasztaljuk, hogy — egyes, szörványosan előforduló és sajnálatraméltó kivétellel, — a pártok küzdelme nemes, az eszközök: eszmék és elvek, és nem kizárólagosan bor, pálinka és bot. — Nagyon helyeseljük, hogy a kiválóbb pártférfiak fölkeresik az egyes kerületeket és előszóval adnak kommentárokat írott és nyomtatott pártprogramjaikhoz. Ez eljárásban nincs semmi megszegyenítő, sőt a választó közönség elvárja a vezérférfiaktól a nyilatkozatokat. A jelenlegi angol miniszterelnök, *Gladstone* is, az utolsó választásoknál egész körutat tett és egyedül kortes-beszédjeinek köszönheti az angol liberális párt mai uralkodását. Egyre nézve azonban nem örömet látnók, ha a vezérférfiak követnék *Gladstone* példáját. *Gladstone* ugyanis alig tartott meg valamit abból, amit a választások előtt programjául kitűzött és kormányrajutása első hónapjaiban legfőbb teendőjét a választások alatt tett nyilatkozatai visszavonása képezte. — Utolsó számunk megjelenése óta két nevezetesebb enuacziáció látott napvilágot. Az egyik *Horváth* Boldizsár temesvári programbeszédje. Előre tudtuk, hogy a mit *Horváth* mondani fog, az szép és a szabadelvűség által mintegy áthatva lesz. *Horváth* álláspontja ösmeretes és abban kulminál, hogy addig szabadelvű marad, míg az összes liberális reformok létesítettek; ha ez megtörtént, konzervatív álláspontra helyezkedik. — A mérsékelt ellenzék e héten pihent, de jelentős nyilatkozat történt a függetlenségi párt részéről. A fővárosi erzsébetvárosi kerületének egy része ugyanis fölléptetni szándékozik *Eötvös* Károlyt. E kerület tulnyomó része azonban kormánypárti és *Eötvös* körül csak bizonyos rezervális mellett csoportosulna. Ennek ugylátszik *Eötvös* hajlandó megfelelni, mert az Erzsébetvárosi *Eötvös*-párt elnöke által kinyilatkoztatta, hogy ő *mérsékelt* függetlenségi és esetleg a *delegációba is bemegy*. Miután ösmeretes, hogy a függetlenségi párt egy része, — különösen az erdélyiek — ugyanazt az álláspontot foglalja el és a mérsékelt ellenzék többsége viszont az önálló vámtérlet híve, valóban érthetlen, miért nem egyesülnek e frakciók? — Következőkben közöljük a legújabb választási híreket:

Nagykikindán a szerb választók gyűlést tartván, elfogadták a budapesti előkonferencia határozatait, mely csupán a nemzetiségi törvény szigorú megtartását kívánja és visszautasították a nagybecskereki tulzók programját, bár ennek hívei a többség szónokait gyakorta püsszegéssel megszakították. — *Jászón* husvét másodnapján újra egyhangulag *Tischler* Vincze mostani képviselőt kiáltották ki jelöltnek. — *Baján Latinovics* Gábor képviselőt vasárnap nagyon melegen fogadták. *Latinovics* nagy közönség előtt tartotta beszámoló beszédét s a szabadelvű párt újra őt kiáltotta ki jelöltnek. — *Nagy-Kanizsán* *Unger* Alajos képviselő hétfőn beszámoló és bucsubeszédet mondott. A függetlenségi párt *Unger* helyett *Inkey* Lászlót léptette föl. A kormánypárt jelöltje *Falk* Miksa, kinek jelöltségét támogatja herczeg *Batthyány-Stratmann* is. — *Rumban* *Istóczy* Győző husvét másodnapján tartotta beszámoló beszédét. Kifejtette, hogy ő a közjogi kiegyezés híve ugyan, de ezuttal csak mint ellenzéki antiszemita párti vállalhat jelöltséget. Antiszemita fejtegetéseit hallgatói tetszéssel fogadták s *Istóczyt* újra fölléptették. — *Ó-Kanizsán* a szabadelvű párt báró *Podmaniczky* Frigyeszt kiáltotta ki képviselőjelöltnek. — *Kolozsvártt* *Hegedüs* Sándort léptették föl a szabadelvű párt jelöltjének. A második választói kerület polgárai *Zsigmond* Dezsőt kiáltották ki jelöltnek. *Zsigmond* a gyűlésen megjelenván, a jelöltséget elfogadta. — *Mezőtúron* a függetlenségi párt melegen fogadta *Csávolszky*

Lajos képviselőt, és ismét kikiáltották jelöltnek. — *Szent-Gotthárdon Helfy* Ignác vasárnap nagy közönség előtt mondott beszédet s a függetlenségi párt újra őt lépteti föl. — *Halmiban György* Endrét a szabadelvű párt újra egyhangulag kikiáltotta jelöltnek. — *Tisza-Földvárán Komjáthy* Béla függetlenségi párti képviselőt újra felléptették. — *Uj-Verbászon* a kormánypárt hétfőn tartott értekezletet, melyen *Kármán* Lajos mostani képviselőt kiáltották ki újra jelöltnek. — *Déván* a szabadelvű párt *Szathmáry* Györgyöt újra fölléptette. — Ellenjelöltje a mérsékelt ellenzéki *Hollaky* Imre. — *Tiszaölkön Ónody* Géza hétfőn tartott beszámolót, ismert antiszemita álláspontját fejtegetve. Jelöltnek aztán *Bari* Józsefet ajánlotta. — *Fehértéplomban Mihajlovics* Jánost a szabadelvű párt újra fölléptette. — *Ngitrán Latkóczy* Imre a szabadelvű párt jelöltje. — *Debreczenben* az első kerület szabadelvű pártjának nagy bizottsága gróf *Ráday* Gedeont kiáltotta ki képviselőjelöltnek. — *Fiume Csernátony* Lajost felkérte, hogy a jelöltséget újra fogadja el, mire Csernátony késznek is nyilatkozott. — *Técsőn Várady* Gábort újra kikiáltották jelöltnek. — *Csongrádon* a függetlenségi párt *Csatár* Zsigmondot lépteti föl. — *Aczél Péter* báró, ki eddig pártonkívüli volt, kinyilatkoztatta, hogy a mérsékelt ellenzékbe lép, mert csupán e pártban látja képviselve Deák politikáját, az igazi szabadelvű haladást. — *Kossuth Lajos* a görökiekhez buzdító levelet intézett, ne hagyják el a függetlenségi lobogót azért, mert a mult választásoknál egy méltatlant tiszteltek meg bizalmukkal.

A vámháború, melynek részleteit a tárgyalások folyamán természetesen mély titokban tartották, mint a legközvetlenebb forrásból értesülünk, korántsem folyt le simán, mert ő Felsége *Falkenheyn* által hátrányunkra volt informálva, s az osztrák miniszter erősen bizott diadalában. Gr. *Széchenyi* érdeme, hogy ő Felsége az ügyet a maga valóságában megismerve, az osztrák miniszterium elvesztette támpontját és engedni volt kénytelen.

A pozsonyi marhavásár iránt mint a legközvetlenebb forrásból értesülünk, *Lipthay* István miniszteri tanácsos a rendszabályok megtartára végett erélyes intézkedéseket tett, nehogy az osztrákok valami formahibát találván, újabb nehézségeket támaszszanak.

Ausztria. Már mult számunkban közöltük, hogy a birodalmi tanács oly módosításokat eszközölt a szeszadó-törvényjavaslaton, melyek miatt az nem emelkedhetik jogerőre, mert a magyar országgyűlés mindkét háza által elfogadott szövegtől eltér. Mint hírlik az urak háza a magyar szövegezést fogja elfogadni és így kerül majd vissza a birodalmi tanácshoz.

Ugy látszik, hogy a *Taaffe*-kormány belefáradt a nemzetiségek kiegyenlítésére való törekvésében, mert eddigi politikájával nem nagy népszerűségnek örvendvén, keresve-keresi az alkalmat, melyben összetűzhet a magyar kormánnyal. A mult héten a marhavásári kérdés, e héten a budapesti vasuti leszámító hivatal adott okot konfliktusra. A bécsi ellenzéki sajtó örül, hogy a kormány oly kérdésekben keresi az összetűzést Magyarországgal, melyekben mulhatatlanul ez utóbbinak kell győznie és egyáltalán nem érti mi célja van ezzel a kormánynak? Mi azt hisszük, hogy a *Taaffe*-kabinet állása csakugyan meg van ingatva és ha bukik, ennek okául magyar-osztrák konfliktust szeretne alapul.

Németország. A *Bismark-válság* szerencsésen ismét véget ért. Németországban divatos az «elposványosodás» kifejezése és erről a válságról is el lehet mondani, hogy elposványosodott, mert *Bismark* beadta ugyan lemondását a porosz állami kormányzatról, de miután sem *Benningent* sem *Miquelt* nem lehetett egy-egy lárcza elvállalására rábírní, a császár természetesen el nem fogadta a kancellár lemondását és a válság elposványosodott.

Bismark herczeg egy levelében állítólag a következő érdekes nyilatkozatot tette:

«Hetven éves vagyok, idegeim roszak s nincs hozzá időm, hogy magamat ápoljam. Hogyan gondoljak én sértett önérzetekre és apró partikularisztikus féltékenykedésekre, mikor arra vagyok köteles, hogy figyelemmel kísérjem az események folyását mindenütt? A táviró rettenetesen megsokszorosította a birodalmi kancellárságban való kötelességeimet. Németország érdekelve van abban, a mi Rómában, Madridban, Bécsben, Budapesten, Pétervárott, Párisban, Londonban, New-Yorkban, Washingtonban, Hűében, Tamatávan, Melbourneben, Sidneyben, Kairóban és Khartumban történik. A világot sakktábla gyanánt kell tekintennem, s vigyáznom, hogy bárhol akár közvetve, akár közvetlenül, miként érinthetnek az események valamely német érdeket. Azelőtt a kancellárnak csakis az európai udvaroknak befolyásos egyéniségeivel kellett bizalmasabb viszonyban élni, ma ismernie kell a pártokat, a közügyi embereket, a közvélemény áramlatait s cselekednie kell oly információk alapján, melyeket távirati uton és sietve juttatnak el hozzá. Hogy hamarjában generalizálhasson, szemének ott kell csüngni mindenre, ismereteinek pedig széleskörűeknek és pontosoknak kell lenniök. A kancellári állás nem szinekura s kötelességei egy fiatalabb embererőit is túlhaladják. Ha a császár nem támogatna oly hatásosan, valóban nem is győzném.»

Olvasóink előtt talán ösmeretes, hogy a Germania berlini lap római tudósítója azt írta, hogy *Depretis* olasz kormányelnök *Keudell* német követ előtt márczius 21-én délben panaszt emelt az iránt, hogy az osztrák kormány üldözi a trieszti olaszokat és ezáltal lazítja a barátságot a két állam között. E hirt ismételve és megerősítve közölte az idézett lap, mire *Bismarck* herczeg ugyane lapban nyilatkozott, melyben kijelenté, hogy márczius 21-én *Keudell* nem is látta az olasz miniszterelnököt. Az olasz levelező a dementi után is föntartja hírét, kérdés már most ki érdemel több hitelt a német kancellár, vagy a római levelező.

Franciaország. A francia köztársaság lerotta háláját megalapítója, *Gambetta* iránt, leleplezte szobrát *Cahorsban*. Adakozások útján állíttatott fel a szobor és sokan csodálkoznak, hogy nem állami költségen. Mi nem, mert a francziák általában nem tudják, mi volt célja *Gambettának* és az kitűnik a két beszédből is, melyet a francia kormányelnök és hadügyminiszter a szobor leleplezésénél tartottak. Dicsérték *Gambetta* honfui erényeit, de csak nagy általánosságban és beszédeikből főleg az tűnt ki, hogy nem annyira *Gambetta* dicsőítésére törekedtek, mint inkább arra, hogy kerüljenek mindent, mi félreértésekre adhatna okot — Németországban. Ezt tökéletesen elérték, mert a berlini lapok meg vannak elégedve a beszédekkel. Az ünnepély alkalmával a departement püspöke kijelentette volna, hogy a kerületbeli katolikus papság köztársasági. Kissé gyanus nyilatkozat egy oly egyház férfiától, mely ellen annyit vétett a köztársaság. — *A külügyi politikáról* és a *tonkingi* kérdésről *Perriguenban* egy lakoma alkalmával következőleg nyilatkozott *Ferry* kormányelnök:

«Van külpolitikánk minden irányban, mely érdekeinknek és hagyományainknak hordozója. Franciaország többé nem egyedül szárazföldi hatalom, hanem a világ második tengeri hatalmassága. Ily helyzetben érdekünkben fekszik, hogy az egész világon tiszteletben tartott hatalom maradjunk a kontinensen. Meg kell mutatnunk, hogy nem tűrjük, hogy a földkerekség bármely részén valaki bolygatni merje Franciaország törvényes érdekeit. (Hosszan tartó tetszés.) Két nehéz vállalkozást fejeztünk be. A tuniszi kérdés végleg rendezve van az európai koncertben a nagy hatalmasságok helyeslésével és nagy tisztességére a köztársaságnak, mely iránt általános a tisztelet és mindenfelől őszintén kívánják barátságát. (Megújult tetszés.) *Tonkingban* a kérdés katonai része be van fejezve. Jó híreim vannak. A miniszter felolvassa Millot tábornok sürgönyét *Honghoa* bevételéről s a hadseregére mondott apotheozis után így folytatja: A demokracziának számot kell vetni ama feltelekkel, a melyek alatt oly demokrata ország, mint a mienk, üdvös befolyást gyakorolhat Európa sorsára, a szellemi mozgalomra. Hogy Franciaország Európa mérlegébe vethesse befolyását, kormányának az állandóság s a következetesség bizonyos garan-

ciaival kell birnia. Mily szerepet játszhatik Európában oly köztársasági kormány, melynek feje minden nyolcz napban változik s mely nem nyújt semmi megegyezési alapot a tárgyalásokhoz? Hogy Európában most kedvezőbb állást foglalunk el, mint csak egy évvel ezelőtt is, azt annak a körülménynek köszönhetjük, hogy a parlament bizonyos maradandóságot adott nekünk bizalmával, a mi viszont a hatalmakban is bizalmat kelt irántunk.»

Angolország. Akik Anglia erélyes politikáját követelik Egyiptomban, erre nézve egyetlen eszközt sem hagynak felhasználatlanul, melylyel a *Gladstone*-kabinetre hatással lehetnek. Elhíresztelik, hogy Khartum elesett, hogy *Gordon* fogságba került, hogy Franciaország kész garanciát vállalni az Egyiptom adósságaiért stb. Jóllehet maga a *Times*, mely Khartum elestét közölte, e hirt valótlannak tartja, mindazáltal «válságosnak» mondja a helyzetet, — mert az angol kormány még mindig késik Egyiptomot angol birtoknak deklarálni. Bármint legyen különben, a tény az, hogy Angliának nincs joga Egyiptomra és ha ily jogot érvényesítené, az oly nemzetközi viszályokra szolgáltatathatna okot, melyekhez képest a mai kellemetlenségek számba sem jöhetnek.

Az irországi ugynevezett «legyőzhetetlenek»-ről a *Times* párisi levelezője következőket írja:

«Páris összekötő kapocs egy idő óta az ir és az ir-amerikai dinamithősök közt. Itt tervezik a nyilvános épületek szétrombolását s itélik halálra amaz embereket, kiket el akarnak tenni láb alól. Megszerezték néhány szabadalmazott dynamit-kereskedő szolgálatait, a kik hallgatnak, ámbar jól tudják, hogy mi célra veszik tőlük a robbantó szereket. Hogy mikép csempészik be Angliába a dynamitot, azt csak a beavatottak tudják s ezek nem is árulják el nagy titkukat. — Az összeesküvők szervezete olyan, hogy mindegyikük csak közvetlen felebvalóját ismeri. Egy részük törrel és revolverrel működik, a többi pedig dynamittal, melynek használatát tudományos rendszer alapján tanulják meg. Mindnyájan esküvel fogadják, hogy felebvalóik parancsait vakon teljesítik.»

Olaszország. Az ünnepek előtt az olasz parlamentben *San Giuliano* ur annyi és oly sokféle kérdést intézett a külügyminiszterhez, hogy *Mancini* azokra csak úgy felelhetne meg, ha *Bismarck*, *Kálnoky* és *Giers* hiven meggyónták volna előtte összes szándékaikat, terveiket és még azonkívül a jövőben támadó eszméiket és gondolataikat. *Mancini* nem is bocsátkozott részletekbe, hanem egyszerűen konstataálta a testvéri béke iránti kilátásait és azt a véleményét, hogy a jelenlegi helyzettel olaszország tökéletesen meg lehet elégedve.

Spanyolország. A *kubai* forrongásokról érkezett híreket kormánykörökben dementálják. A *kubai* kormányzó Havannából azt sürgönyözte, hogy *Aguerr* rablóbandája csak 15 tagból áll és a rendőrség nyomában van, úgy, hogy kilátás van e banda kézrekerítésére. Ezen kívül volt még egy másik 42 tagból álló banda, melynek bizonyos *Duranas* a vezére. E bandából a csapatok a vezért és 38 tagot megöltek, a többi három elmenekült.

Oroszország. Csak még egy év előtt, ha hire terjedt, hogy Oroszország új kölcsön felvételét tervezi, azonnal szányra keltek a legrémesebb hírek Oroszország hadi készüldéseiről és ma, midőn befejezett tény egy 15 millió font sterling kölcsön, még egy üres szóval sem kommentálják úgy, hogy e pénz hadi célokra fordítanak és mindenki elhiszi, hogy csakugyan vasutépítések és egyéb beruházásokra fog fordítani. — Május közepe táján Pétervárra költözik az udvar. Valószínű, hogy az uralkodó pár Moszkván kívül Varsót is meglátogatja. Talán a birodalom északi részében is tesz utazást, mert a czár nagyon érdeklődik a czethal-halászat iránt.

Románia. A kormányválság, mint már jelentettük véget ért *Bratiano* győzelmével. Az előzményekről a kö-

vetkező érdekes részleteket közölhetjük. Orvendetes, hogy az alkotmányrevízió kérdése idézte elő a válságot. A miniszterelnök a részletes vita azonnali megkezdését indítványozta és ezzel szemben *Rozetti* az ellenzék vezére az általános vitát. A gyűlés előtt *Bratiano* így szólott *Rozetti*hez: «Ma el kell dölnie, ki rendelkezik a kamara többségével én vagy te» és a kamara 57 szóval 48 ellen az általános vita mellett szavazott. *Bratiano* ebben bizalmatlansági szavazatot látván, a királynak beadta lemondását. Erre azonban nemcsak a kamara, de a korona sem volt elkészülve és utóbbinak többsége *Bratiano*hoz ragaszkodván, a következő gyűlésen 82 szóval 59 ellen elfogadott egy határozati javaslatot, mely szerint a kamara a kormányelnököt biztosítja, hogy az előző ülésen a szavazat nem volt ellenzéki nyilatkozat. Erre *Bratiano* visszavonta lemondását.

Szerbia. Ez új királyság most folytonos ünnepélyességek színhőlye. Belgrádban vasárnap ülték meg Szerbia felszabadításának évforduló napját, a királyi pár fogadta a főméltóságokat, azután katonai szemle volt, este pedig kivilágítás. — A trónörökös pár is fényesen, a kitűzött programhoz képest fog fogadtatni. Nem csekély jelentőséggel bír, hogy az osztrák-magyar trónörököszt a szerb fővárosban oly szívélyesen fogadják.

Montenegro. A montenegrói ügynökök egyre terjesztik azt a mesét, hogy az osztrák-magyar csapatok megszállják legközelebb Albániát. *Zya* pasa, az új musteserif megkezdte működését. — A *Djakovából* jelentett lázadás véres verekedés volt katonák közt, melyre néhány cigánynak elfogatása adott okot.

Bulgária. A kormánykörök, de különösen a külföldi képviselőket élénken foglalkoztatják a kelet-ruméliai népgyűlések, melyeken kivétel nélkül azt a határozati javaslatot fogadják el, hogy a nép *Sándor bolgár fejedelem alattvalója kíván lenni*. Időközben a bulgáriai miniszterek a legjelentéktelenebb ügyekkel foglalkoznak. A fejedelem születésnapján ez alkalomból *Karavelov*t, az ellenzék vezérét is ebédre hívta a palotába. Mikor ezt a miniszterek megtudták, beadták lemondásukat arra az esetre, ha *Karavelov* a meghívottak névsorából ki nem töröltetik. A fejedelem természetesen nem fogadta el a lemondást, de egyidejűleg értesítette a meghívottakat, hogy nem lesz potya-ebéd. Így lettek szegényebbek a bulgáriai miniszterek egy fejedelmi ebéddel.

Kelet-Rumélia. Legközelebb a követek konferenciája foglalkozni fog a kelet-ruméliai főkormányzó kinevezésének kérdésével. Az orosz követ kivételével hajlandók ismét *Aleko* pasát a kinevezetésre ajánlani, mert ő az egyedüli, ki bírja a nép bizalmát. Az állandó bizottság ez értelemben értesítette a hatalmakat, de a direkt értesítést Anglia és Oroszország képviselői nem akarták elfogadni.

Törökország. A szultán meghívta ebédre *Vukovicsot*, a montenegrói chargé d'affairesst s ez alkalommal kifejezte barátságos érzelmeit *Nikita* fejedelem iránt, igérve, hogy legközelebb kéziratot intéz hozzá. — Konstantinápolyi politikai körökben komolynak tartják Oroszország opponáló magatartását, melyet a kelet-ruméliai unionista mozgalommal szemben tanusít. — Ha *Aleko* pasa kelet-ruméliai kormányzósága Oroszország ellenállása miatt meghiusul, akkor a porta meghagyja *Filippopolban* a status quot, míg az új kijelölés dolgában megállapodásra jutnak a hatalmak. — *Assym* pasa igazságügyminiszter, *Aarifi* pasa helyébe külügyminiszterré neveztetett ki.

Amerika. *Washingtonból* jelentik, hogy a szenatus külügyi bizottsága elhatározta bizottságot kinevezni az Egyesült- és a Közép- és Délamerikai államok közti poli-

tikai és kereskedelmi viszonyok tanulmányozására. E bizottság egyik főteendője a nemzetiségi viszonyok helyreállítása. — A guatemalai követhoz érkezett hírek megerősítik, hogy az elnök ellen merénylet követtetett el. Az elnök nem sebesült meg. Semmiféle rendzavarás nem fordult elő. A merénylet miatt általános a megbotránkozás

SZÉPIRODALOM.

Néma sir áll...

Néma sir áll messze, félre
Fáktul bé nem árnyékolva,
Egy-két drága koszorú van
Lába fáján elrongyolva.
Itt egy szallag-, ott egy foszlány,
Temetés volt nem rég, drága.
A virágáros leányka
Mehalt és nincsen virága.

Ó kié ez elhagyott sir?
Kérdik sétaközben itten.
Grófi kedves — nem siratta
Senki-senki, neve sincsen.
Eljött bársony födelével
A tisztesség nyughelyére
És azóta könnyü nem hullt,
Áldás nem szállott fejére.

Szép tavasszal mégis, hogy ha
Ki-kibukkan a szironta,
Uj meg új szerény ibolya
Nő a sir mellett naponta.
Nem adott egy árva lombot
A kamélják dús világa.
Isten a bünös leánynak
Megbocsátott... van virága.

Gáspár Imre.

Hazafias költemények.

A «Nemzet» husvéti mellékletén megjelent Vargha Gyula költeménye, mely a Farkas Riskó-díjat elnyerte. Mint már említettük, Szász Károly jelentésében úgy adta elő, hogy e költemény csupán szótöbbséggel nyerte el a díjat, ő Szász Károly egy más költeményt talált jutalomra érdemesnek, a «Magyar nemességhez» szöllő ódát.

Mindenki előtt érthetetlen volt, hogy a fennálló szokás ellenére, hogy bizhatják meg a kisebbségi vélemény beadóját az előadási tiszttel és később egy bíráló elárulta, hogy az állítólagos szavazás nem történt meg, hanem Szász Károly ajánlotta a „Magyar ember dalát” jutalomra, Lehr Albert ez ajánlathoz csaknem ab invisibis hozzáállott és így a harmadik bíráló már nem tehetett semmit.

Hogy közönségünk lássa mily izlés uralkodik az akadémiánál, reprodukáljuk a nyertes költeményt egész terjedelmében.

Magyar ember dala.

Bár sorsot intéz a nagyok
Végzése és parancsszava:
Én férfi és polgár vagyok,
Az én kezemben a haza.

Én vájom, az én két kezem,
A honi föld kemény rögét,
Gyümölcsözővé én teszem
Az ősök drága örökét.

A sors ha néha tán fukar
S nem vidul áldásán a szem
— Meddő marad az ős ugar —
Azért kétségbe nem esem.

Hazug beszéden nem kapok,
Nem áztat el hiu remény,
Hazám- s magamra jobb napot
Munkam után remélek én.

Pompát, hivságot megvetek,
Komoly templom kis tüzhelyem,
Lakozván benne szeretet,
Békesség, istenfélelem.

S szivemből száll buzgó ima:
Legyen a sarj, mely itt fakad,
A honnak ép oly hú fia,
De nálam sokkal derekabb.

A mit hagyok, igaz, kevés,
De szent örök gyanánt hagyom:
Az ősök által véren és
Verejtéken szerzett vagyom.

S mely itta hulló véröket,
S melyben kihült poruk pihen,
A földből nem fog egy röget,
Nem, egyet, birni idegen.

S ha eljön a földindulás,
Észak viharja ránk üvölt,
Kél vad lován a pusztulás,
S kozák patkóktól reng a föld,

A vésznek mellemet szegem,
S hol száz ágyu halált dörög,
Rémes zajon, füstfellegen,
Omló tüzön általtörök.

Föl sem veszem golyó ha tép,
Lerogyva küzdök térden is,
Küzdök, a mig csak bennem ép
S mozdulni bir egyetlen iz.

S ha megdermed ronggyá szakadt
Testemben a végső ideg:
Az ellent, tengerré dagadt
Vérünknek árja fojtja meg.

A legfelületesebb szemlélő is észreveheti, hogy ez közhelyek összegyömölése, versbe foglalása a hivatalnoki és katonai esküformula keverékének. Inkább a serdülő ifjuság számára készült olvasókönyvbe, mint a nagy közönség elé való.

Állítsuk egybe ezzel a mellőzött ódát, forró lelkesedésével a nemesség iránt, igaz alapeszméjével és tiszta formájával. És minden izléses ember készen lesz ítéletével a két pályamű és az akadémiai bizottság izlése és igazságossága felett:

A magyar nemességhez.

Hervadsz, enyész, nemzetem virága,
A kor merészen eltapos, letép;
Siratlak, gyászollak, de hajh! — hiába, —
Uj életet nem önthetek beléd.
Volnék Prometheus, szivedbe lopnám,
Magyar nemesség, azt a szent tüzet,
Mely fölhevitsen, hogy dicsón ragyogván,
Mind visszavivhasd, a mi elveszett!

Nem azt kívánom, hogy jogod vad önkény
Legyen leláncolt rabszolgák felett!
De, hogy egyenlők közt, egy célra törvén,
Érdemmel üld meg az első helyet.
Te lány vezére a nemzet javának.
Ki, mint a nap, gyújt és termékenyít;
Tudj kincseket szentelni a hazának,
Munkálva győzd le multad vétkeit.

Haladj előre, tarts lépést a korrall,
Ám esztelen versenyt ne fuss vele;
Tervében nem látsz: rosszat, jót-e forral?
Kövess, amit valóvá érlele!
Kelj szárnyra, hogyha az idő emelget,
De mégse engedj játékul magad;
Inkább maradj el, mint természetednek
Örök vonását elrontsd, megtagadd.

Midőn vihar kél, vész harangja kondul,
Van célja, vágya sok népnek közös;
De tégedet választott csillagodtul
Ne vonjon el sugárzóbb üstökös.
Légy a világ előtt vad, ismeretlen,
Kiben jót s szépet nyers erő takar,
Csak gondolatban, tettben, érzelemben
Maradj örökké teljesen magyar!

Bár megkövez a nagyvilági szellem,
Ne tántoritson el se guny, se vád:
Küzdj hős gyanánt a korcs áramlat ellen,
Ne hagyd el ősapáid nyomdokát.
Csak légy olyan te, mint voltál korában,
Légy büszke, bátor, nagylelkű, nemes;
Hűn önmagadhoz, hirdesd, hogy hazádban
Hazáért élni-halni érdemes.

Tied a föld. Ha lelked szomjas, árva,
Más ég nem enyhít, bármily árt igérsz;
Honod határa — lételed határa:
Ameddig értenek, csak addig élsz.
Minden szokásod itt tükörré lelhet,
Minden homokszem egy emlékjel itt;
Porladva is fölszítja honszerelmed
Kit sirba égő honszerelme vitt.

Vállvetve harczolsz milliók sorában;
A képpel összeolvad a keret;
Kik elhulltak győzelmük mámorában
S a vértanuk — mind lelkesitenek.
Ha biztatod, fejét nem rázza senki,
Eszmé, hited, reményed itt rokon;
Vezéri szódat bércz-völgy viszazengi
A drága, édes honi hangokon.

Egy ezredév tusái közt a nemzet
Bástyái voltak délczeg őseid
Ha a haza szolgálni, védni kellett,
Szivök felejté önnönsebeit.
Jó és balsorsban a vitéz nemesség
Volt a hazának disze, talpköve, —
S habár hatalma szárnyait lemetszék,
Örökre áldott fényes, nagy neve.

S te ingadoznál és más utra térnél,
Mult árnyain merengő ivadék?
Megállni tudnál, most, pályád felénél,
Dicsőséged bár összeomlanék?
Nem! Nem vagy oly szegény, oly gyöngye, gyáva
Ha fergeteg jön, szembe szállasz vele;
Attól, hogy így tűnj el, porig gyalázva,
Megőriz a magyarok istene.

Kell még virulnod nemzetem virága,
Mosolyg reád még egyszer uj tavasz:
Tarlott a cser, le is tört egy-egy ága,
De él a törzs — s a szent, a régi az!
Oh! vesd el a koczkát; — jobb veszi, mintsem
Tengődve pusztulj hosszú életen;
Ha már erőd fenségben élni nincsen:
Halj meg s halálod fönségen legyen!

Egy számla miatt.

(Buborékok. Színmű 3 felvonásban. Irta Csiky Gergely.)

Solmay Szerafin szünetlen veszekedő szülék gyermeke, nevelése anyjának, ki egyebet sem tud, mint fényüzésre költöni és családi jeleneteket játszani, ékszereket vesz számlára férjének, Rábay Miklós osztály tanácsosnak, tudta és beleegyezése nélkül. E számlákat kifizeti Malvin, az ő barát-nője, neje Hámor vállalkozónak, ki Rábay befolyása által egy jövedelmező munkálatot óhajt elnyerni. Szerafinnak, noha barát-nője általa kíván Rábayra hatni, eszébe sem jut, hogy ezt a pénzt elfogadni illetlen volna.

Atyja, midőn a dolgot megtudja, elrémülten uzsorásoktól hajhász pénzt, hogy a számla összegét, mely vejét a megvesztegetés gyanujába hozhatja, visszaküldhesse. Ezzel, noha tudja, mennyit ért a pénzdolgokhoz, Szerafint bizza meg, kinek első dolga a pénzt anyjának átengedni — egy divatárusi számla kiegyenlítésére. Ebből sok baj származik, ez a sok baj teszi ki Csiky háromfelvonásos színdarabját. Veszekedések Szerafin szülői, Szerafin és férje közt, e férj elrémülése, korrumpálnak neveztetése, lemondása az osztálytanácsosi állásról, válási és öngyilkossági fenyegetődzések stb.

Azonban minde bajok, Csiky hagyományos módja szerint, egy deus ex machina által elhárulnak. Az öreg Demeter, noha őt gúnynyal elutasították, mikor fia számára Szerafin nővérét, Gizellát megkérte s noha érzékeny veszteséget szenvedett az osztálytanácsos által, ki a jö-

vedelmező szabályozási munkálatot Malvin férjének adta ki, üzleti társul fogadja Rábayt, noha ez kinyilatkoztatta, hogy egy krajczárja sincs, Szerafin egyszerre megjavul Solmay a tönk szélén nagylelkűn felajánlja Gizella leánya kezét a megkoszarozott Demeter ur fiának, ki azt mély megilletődéssel fogadja. Solmayék visszavonulnak falusi birtokukra — szóval a darab általános javulással és boldogulással végződik.

Hagyományos fogások, nem csupán Csiky, hanem Szigligeti és Kotzebue darabjaiból, hagyományos élecek (az 50 krajczáros történelmi névről, a harmadik emeletről és a szolgálóságról) hagyományos alakok: Demeter (a Timót Pálok egy változatja), Chupor (Csiky ismert ostoba udvarlója à la Tarzalik), Rábay (az ismert szorgalmas, becsületes és unalmas férj, Bálnaiak) az ősrégi pazarló asszony és gyöngé férj (Solymaiék) teszik ki a «Bubokokat», melyek még csak színekben játszó szappanbuborékok sem, de egy utszéli mocsár buborékai.

Bár a darabot a legszerényebb mértékkel sem lehet komolyan venni, mint dramaturgiai kuriózumot megemlítjük, hogy első felvonása vigjáték, második szomorujáték és a harmadik bohózat! — Mily sokoldalúság!

A színészek mindent elkövettek a darab megmentésére — kétes sikerrel. Prielle Kornelia remek játéka csak azt sajnáltatta, hogy ily szerepre pazarolja, Vizvári, Ujházi mulattatók voltak némely jelenetben, sőt még Szacsvey is türhető volt.

A trónörökös pár Konstantinápolyban.

A trónörökös pár Konstantinápolyban esütörtökön délelőtt tíz órakor, gyönyörű időjárás mellett, szállt partra. A török fővárosban már korán reggel nagy volt az élénkség a kikötő mentén, egész nagy hajóraj indult a trónörökös pár elé. Fellobogózott gőzhajókon, yachton, bárkákon vagy hétezer ember, Konstantinápoly előkelő köreiből, készült a vendégek elé. A Lloyd-társaság egyik másikon a nagykövetség és konzulság személyzete a harmadikon a belga kolónia, a negyediken az osztrák és magyar ifjúság, az ötödiken a bocchezek, kik horvát zászlókkal diszitették fel hajójukat.

Reggel hat órakor zeneszóval indult meg a hajóraj a Fekete-tenger felé s a Bosporus torkolatánál báró Calice osztrák-magyar nagykövet a „Taurus“ hadihajón csatlakozott hozzá. A Kavak erődnél a hajók két sorban foglaltak állást. Nyolcz órakor tünt föl a »Miramare« yacht s minden hajón fölhuzták a diszlobogót, a zenekarok a néphimnust játszották, ezerszeres hurrah kiáltás hangzott mindenfelől, kalapemeléssel, kendőlobogtatással üdvözölték a trónörökös párt.

A fenséges pár a »Miramare« fedélzetének elején állt. A »Miramare« gyorsan siklott végig a hajók sora közt s utána az egész flottilla megindult vissza Konstantinápolyba. A Bosporus mentén minden palota fel volt lobogóva. Pár perczezel tíz óra utau kötött ki a »Miramare« a dolma-bagcsei palotánál, hol Said pasá nagyvezír, Aszim pasa külügyi és Edhem pasa belügyi miniszterek a szultán nevében üdvözölték a trónörökös párt; itt voltak az osztrák-magyar és a belga követségek és konzulságok főtisztviselői is, továbbá Teleki Samu és Károlyi István grófok.

Stefánia főhercegasszony viruló egészségben volt s a tengeri utat igen jól állotta ki. A dolmabagcsei palota előtt már várt az udvari diszkocsi s a trónörökös pár,

óriási néptömeg által melegen üdvözölve hajtatott a fellobogózott utcákon végig a Jildiz-kioszkba, hol a nagyvezír vezette be a trónterembe. Itt Abdul-Hamid szultán a legszívélyesebben sietett vendégei elé, melegen üdvözölte őket, tudakozódott királyunk hogyléte felől, aztán karját nyujtá Stefánia főhercegasszonynak. A kíséret tagjainak kölesönös bemutatása után frisitőket hoztak. Negyedórai időzés után a trónörökös pár távozott s a szultán karon fogva kísérte Stefánia főhercegnőt egészen a számára berendezett lakás perronjáig, pár percz mulva pedig viszonzta a látogatást.

A trónörökös pár lakása nagyszerű pompával berendezett huszonnégy teremből áll. A hálószobák butorzata kék atlasz; asztalok, lámpák malachitból valók; a trónörökösné toilleszobájának butorzata lilaszin atlasz, aranyozott palisanderfa, a padozatot selyem-szőnyeg borítja; a szalonban fehér himzésű vörös damasztbutorok vannak s palisanderfából készült zongora, a reggeliző szobában drága régiségek, pompás ezüst készlet, művészi faragású íróasztal, mellette van a téli kert, földszint pedig török fürdő fehér selyem butorral. A kíséret tagjai a Jildiz-kioszkkal szemközt laknak. A parkban levő tó másik oldalán áll a pavillon, melyben a szultán anyja fogadja Stefánia főhercegasszony látogatását.

A trónörökös pár még megérkezése napján délután gróf Sylva-Taroucané és a szultán hadsegédével egy kocsiban, Stambulba ment, a kíséret tagjai több kocsiban követték. Először a bazár felé mentek, aztán a népes Tofán külvároson át, majd az új hidon keresztül. A bazárnak, ez óriási kereskedő városnak boltozatos utcáin, sikátorain Rudolf trónörökös karon vezette Stefánia főhercegasszonyt; a zsi-bongó, tarka élet nagyon érdekelte őket, Rudolf trónörökös fegyvereket, himzéseket s egy kis szekrényt vett, Stefánia főhercegnő egy régi szőnyeget 200 frankért s egy kagylókkal kirakott mandolint 150 frankért.

Innen az Ajá-Zsofia mecsetbe mentek s a nagyszerű épület szépsége fölött hangosan nyilváníták elragadtatásukat. Éppen imádkozás ideje lévén, a templom tele volt ájtatoskodókkal. A trónörökös figyelmesen szemlélte meg a mozaikokat, oszlopokat, majd egy csoportot, hol egy vak ulema husz szoftának magyarázta a Koránt. A trónörökös pár fölment a mecset karzatára is. Midőn távoztak, több ezer főnyi közönség, nagyrészt török, állt a mecset előtt.

Ezután még a régi szerályt, a kincstárt s még több nevezetességet szemléltek meg.

Tegnap délelőtt a trónörökös pár az osztrák-magyar nagykövetség palotájába ment és fogadta az osztrák-magyar kolónia üdvözlő küldöttséget, mely művészi kivitelű feliratot nyujtott át.

A felirat így hangzik:

Császári és királyi fenségek ide jövetelének híret az itt tartózkodó osztrákok és magyarok végtelen lelkesedéssel hallották. Szívünk túlrad, midőn ma megadatott nekünk fenségeket ifjúságuk és egészségök virágában láthatni. Ugyane teremben részesültünk a szerencsében ő felségének, legkegyelmesebb császárunknak és királyunknak legalázatosabb hódolatunkat kifejezni.

A császári házhoz való határtalan ragaszkodás ugyanez érzéseivel közeledünk mi legmagasabb tisztelettel legkegyelmesebb urunk szeretett fiához és örököséhez, valamint a fenséges trónörökösnéhez kérve őket, fogadják el legkegyelmesebben változhatatlan hűségünk és hódolatunk kifejezését.

Áraszsza el a mindenható cs. és királyi fenségteket kegyelme teljével; adjon önöknek áldást és oltalmat fenséges szüleik és Ausztria-Magyarország hű népei örömére.

Sokáig éljen a fenséges trónörökös! Sokáig éljen a fenséges trónörökösne!

A trónörökös a felirat átnyújtása után a következő beszédet intézte az osztrák-magyar gyarmat küldött ségéhez:

«Köszönetet mondok önöknek szives szavaikért és a szép fogadtatásért, melyet számunkra rendeztek. Nagyon örültem, hogy távol hazánktól oly jó, hű osztrákokra és magyarokra találtam, és hogy önöket, a két államfél tagjait és nagy hazánk egyes népeinek és országainak képviselőit itt láthatom.

Tartsák emlékezetben, hogy önök itt, távol a hazától, együttes működésük és teljes összetartásuk által képét adják monarchiánk hatalmának, és hogy önöknek itt Ausztria-Magyarországot képviselniük kell. Nagy megelégedéssel leszek az önök érzelmeinek tolmácsa a trón lépcsői előtt és benső örömmelfogom urunk, császáruk és királyunknak hirül adni, mily igaz hazafias érzelmekre találtam az osztrákok és magyarok között Konstantinápolyban.»

A trónörökös e szavait zajos, hosszan tartó hoch- és éljen kiáltások kísérték.

A trónörökös pár megnézte a szultán mecsetbe menetelét is. A szultán nagy pompával vonult a Besictas-mecsetbe imádkozni. Mögötte a fényes kíséret haladt. A trónörökös pár a pompás felvonulást a menettel szemközt fekvő főörségi épületből nézte.

A fogadtatás után a trónörökös pár kirándult az édes vizekhez.

A szultán a trónörököst gyémántokkal diszitett karddal a trónörökösnet pedig gyémánt nyakékkal lepte meg.

S P O R T.

A lóidomításról.

A ló nyakának és fejének hajlítása.

A ló nyakának és fejének hajlítása alatt, a ló azon ügyességét értjük, melynél fogva feligazitott nyakkal fejét mindkét oldalra tudja fordítani, annélkül, hogy tartását elvesztesse, nyakát és füleit elfordítaná. Ezen hajlítás által a ló jobb száját kap, s előkészítetik a fordulatok csinálására.

Minden fordulatot, minden jármódba való megindulást szükséges, hogy a megfelelő fejállitás előzze meg, mert szükséges mindenekelőtt, hogy a ló azon utat lássa, melyre lépni, melyen haladni fog.

Czélunk, hogy a ló mindnégy lábán állva, feligazitott nyakkal a szárnak annyira engedjen a mennyire alkata engedi, annélkül, hogy lapoczkáival vissza maradna, ezen hajlásnak csak a fej és nyak közötti összeköttetésben szabad történni merőlegesen tartott orral s csak annyira mintha vissza akarna tekinteni, a nyak felfelé igazítva egyenes maradjon, s ne vegyen a hajlásban részt. Követelményeinkkel csak fokozatosan szabad fellépni, s ha ezt szem elől nem tévesztjük, biztosak lehetünk, hogy a ló megadással fogja akarátunk szerint oldalt fejét fordítani, ha pedig többet követelünk tőle mint a mennyit megtenni képes, okot szolgáltatunk a csökönösségre.

A ló fejét jobbra vagy balra hajlítani akarni az idomítás első napjaiban igen hibás eljárás lenne — ideje ennek csak akkor van, a mikor a ló szárnak támaszkodva

nem csak menni, de *állani is tud*, a midőn a nyak bizonyos állandóságot (Stätigkeit) nyert — a midőn a nyak feligazitva tud a szárnak való tulságos támaszkodás nélkül maradni — a midőn egyszóval a ló magát már hordani tudja.

Annélkül, hogy a lovat feligazitott állásból szabadulni engednénk, a belső szárát egy arasznyival megrövidítjük — s vele a ló fejét befelé fordítjuk, belső kezünket kissé süllyesztve — a külső kézzel a szükséghez képest engedni — eleinte a külső kézzel nem csak engedni — de támogatni is kell. Az első leczkék alkalmával a ló nyakát is befelé fogja fordítani, miután a külső szárral nem tarthattuk vissza s nyakát kissé le fogja eresztetni — evvel nem kell törődni; mindennap kevesebbet és kevesebbet kell a külső szárral engedni — s látni fogjuk, hogy mindennap — feligazitottabb és egyenesebb nyakkal fogja a ló fejét befelé fordítani.

A hajlítás után a külső szárral a fejet a rendes állásba kell ismét visszahozni — és pihentetni. Rövidnyaku lovaknál igen mérsékeltek legyenek követelményeink, miután ezeknek majdnem lehetetlen fejeket visszafordítani, annélkül, hogy nyakuk is meg ne hajlanék.

Az első leczkék alkalmával elég, ha a ló a szárnak meghuzásának enged, oldalt fordítja fejét, illetve tekintetét s helyéből nem mozdul meg.

Ha a ló ezt megtenni nem képes, igyekezni kell a külső szárnak is hatásban maradni — a belső szár a fejet befelé fordítja, az állkapczt (Ganasche) a nyakizmaihoz támasztja — a külsőszár fel és hátra felé működve szintén az állkapczt a nyakizmaihoz való simulását eszközli. Igen bő állkapczával ellátott lovaknál a fülmirigyek (Ohrspeicheldrüsen) azok alá jussanak, szűk állkapcztánál pedig az állkapcza jusson a mirigyek alá, akként, hogy azokat kitolja, és pedig mindkét esetben — mindkét oldalon vagy kint vagy bent legyenek a mirigyek, ne pedig az egyik oldalon bent, a másik oldalon kint.

Mielőtt jobbra vagy balra akarnók a fejet fordítani, a szárnak egy gondolatnyit engedni kell, de csak annyit, hogy a ló tartását ne veszítse, hogy az állkapcza és nyakizmok között egy kis hely legyen, mert arra, hogy valamely oldal felé fordithassa a ló fejét, helyre van szüksége, ha a szárnak úgy meg vannak húzva, mintha a ló orrát levenni akarjuk, nem helyezkedhetnek el az izmok és mirigyek akként, hogy a fej jobbra vagy balra tekinthessen, ennek szem elől tévesztése sok lovat tett már csökönössé.

Sokáig nem kell hajlítani, inkább gyakran kezdeni s gyakran abba hagyni, ez által a működő részek hajlékonyabbak, ügyesebbek lesznek a hajlításnak megfelelő elhelyezkedésben.

Ha a hajlítást erőszakoljuk, fájdalmat okozunk, a fájdalom pedig csökönösséget szül.

Sokkal könnyebb esztelen, goromba hajlítás által nem fárasztott, tökéletesen nyers nyakat és fejet hajlítani, mint olyat, melyet erőszakoskodás által elrontottak. Az idomító lóismerő legyen, tisztába legyen azzal, hogy mit követelhet tanítványától, egy rövid nyaku, szűk állkapczával (Ganasche) ellátott lótól oly tökéletes, oly szép állást nem követelhetni, mint egy tökéletesen alkotott lótól.

Ne gondoljuk, hogy mindég csökönösség okozza azt, hogy tanítványunk a szárnak nem engedelmeskedik, a fülmirigyek akkor, a mikor még egészen kívül vagy egészen belül el nem helyezkedtek, az állkapcza által megzuzatnak, ha valamely szárral fejét oldalt akarjuk fordítani, ez majdnem kiállhatatlan fájdalmat okoz neki, ezen

fájdalomtól szabadulandó a szár hatásának minden módon ki akar térni s ezt tőle rossz néven nem is lehet venni, tehát igen helytelen lenne ezért őt büntetni vagy épen a szárak hatását fokozni, mert ezzel csökönössé tennők, észszerű eljárással oda kell idomítani az ez esetben működő részeket, hogy azok kötelességüket megtudják tenni annélkül, hogy fájdalmat érezzenek.

Ha erre az idomító nem tekint, ha a fülmirigyek elhelyezkedésre nem ügyel, könnyen meg fog esni, hogy tanítványa nem csak hogy fordulni nem fog akarni, de az egyenes vonalon *azon első lábával*, mely az el nem helyezkedett mirigy oldalán van, rövidebben fog lépni, s úgy

fog feltűnni, mintha sánta lenne, sőt az is megeshetik, hogy az *ellenkező oldalon lévő hátsó lábbal* fog rövidebben lépni. A gondolkodni tudó idomító észszerű eljárással a mirigyek elhelyezését fogja előidézni s ezáltal mindkét hiba — az elfordulni nem akarás, valamint a rövidebben lépés is el fog maradni — a gondolkodni nem tudó vagy a holt betű után idomító lovas verni fogja tanítványát az első esetben és gyógyítani a másodikban. Nem nagytok egy cseppet sem, sokkal többször láttam ez eljárást mint gondolnók, mert az emberek nagyobb része az igazságot bármily közel legyen is, távol keresi.

Holdas éji lovaglás.

Pár év előtt főlovászi állást foglaltam el Z. grófnál, kinek egy sajátos lova volt, melyet külön istállóban tartott.

Külseje épen nem mutatta, hogy gyors vagy erős ló lett volna, de koromfekete színe által «Sátán» nevét teljesen megérdemelte. Azoknak, kik hozzá közeledtek, fogaival ment neki vagy előlábaival földre taposta és aztán hátsólábaival összerugdalta. A környék legügyesebb lovasait mind ledobta.

A gróf megkérdezt engem, hogy tudnék-e vele bánni? Én azt feleltem, hogy láttam én már vadabb lovakat is.

«Tegyen vele próbát holnap, mondta, barátain jelenlétében.»

Énelhatároztam, hogy még ma éjjel teszem meg vele a próbát tanuk nélkül. Éjfélkor, mikor a hold fölkel és oly világos volt minden, mint nappal, lementem az istállóba legvaskosabb lovászpálczámmal és zablával. Nyergem nem vittem, mert biztosabban véltem ülni nyereg nélkül. Mintha nagyon elfáradt volna, fejét előre nyújtott lábain pihentette, én térdemet fejére tettem, a zablát szájába dugtam, aztán kivezettem és hátára pattantam még mielőtt szemeit igazában kinyithatta volna. De mikor kinyitotta, nyerített és szikrákat ütött a falon első lábával. Én megvesszőztem és megsarkantyuztam, amit eddig még senki sem tett vele, ekkor szaladni kezdett oly gyorsasággal, minőn én még



Hátsó lábain állott csaknem egyenesen....

soha sem lovagoltam. Egy fenyveserdőbe vitt engem, ott első lábait szorosan összetette és hirtelen lehajtotta fejét; én fölöttem messze esem, de szerencsére mohos helyre. Ha el kábultam volna, szét tépett volna fogaival és a földre nyomta volna testemet patáival. Én azonban felugrottam és ellene fordultam. *Ő hátsó lábain állott csaknem egyenesen*, első lábával a levegőben hadonázva nyitott habzó szájával és elefánsont gyanánt csillogó fogakkal. Midőn talpon láttott engemet, nyeríteni kezdett, oly sajátosan, mint csupán halálveszélyben szoktak a lovak.

E hangra minden élő lény fölébredt. Csókák és varjúk vijogva röpkedtek körül. «Sátán» füleit hegyezte. E pillanatot fölhasználtam arra, hogy sörényét megfogjam és reá pattanjak. Midőn előre hajoltam a kantárért, megharapta karomat, ami roppantul fájt nekem és roppant dühbe hozott.

Minden erőmből fejére ütöttem, hogy lerogyott.

Egy ideig oly mozdatlanul feküdt, hogy azt

hittem, vége van neki. De szívének erős verése elárulta, hogy él és én gyanakodni kezdtem, hogy csak azért oly csöndes, mert újból csint akar elkövetni. Nem csalódtam. Minden izma titkolt dühtől reszketett. Felnyitotta szemeit, oly dühös és félelmes kifejezéssel, hogy egy percig tűnődtem, nem a sátán-e valóban, melynek nevét viseli? De

a következő perczen felkorbácsoltam és a sarkantyukat mélyen testébe nyomtam. Ágaskodott, kezdett körben forogni, de mikor látta, hogy nem dobhat le, rohanni kezdett a legrémítőbb galoppban. Megkísérlém mérsékelni, de ekkor észrevettem, hogy a zabla nincs szájában. Nem volt többé hatalmam felette, de ezt nem volt szabad elárulnom. Még jobban megsarkantyuztam s minél gyorsabban futott, annál többet simogattam nyakát.

A holdat sötét felhők takarták el és én nem láttam semmit csak, midőn egyszerre éreztem, hogy meredek partról vagyok leesőben «Sátánnal» együtt. Egy piszkos, esőtől dagadt erdei patakban voltunk. Ha közepébe értünk volna, egyikünk sem maradhatott volna életben, de a parthoz közel az ár nem volt gyors, a patak nem volt mély. Hagytuk magunkat egy ideig az ár által vinni, «Sátán» oly jókedvű volt, hogy az úszó füvekkel megtömte száját. Végre oly helyre értem, hol partra kúszhattam vele együtt. A parton czirógattam, amit ő azzal viszo-

szavaihoz tartottuk magunkat: Pour juger sans préjugé il faut écrire avant d'avoir lu l'avis d'autrui.» És ujölag meggyőződünk most, hogy neki volt igaza, Nem áll az, hogy a jelen kiállítás csupán «Sportsman»-ekre nézve bir érdeklél, ép oly kevéssé áll, hogy a diszleti rész nem ide való.

Nem csak a szépirodalomban, hanem a művészetben is áll azon mondat: «minden genre meg van engedve, csak az unalmas nem.»

A vadászati kiállításnak többek között megvan az érdeme, hogy nem akar többnek és másnak látszani, mint ami valóban t. i. a képzőművészetnek a vadászatra vonatkozó műveinek gyűjteménye, és ha az 1882-iki salzburgi touristicai mütárlat jogosult volt, ugy ezt a vadászati mütárlattól sem vonhatjuk meg.

Az életnagyságu gypszszarvas sikerült szobrászati mű és ép ez ellen volt néhány hyper-esthaeticusnak legtöbb kifogása.

De térjünk át magára a kiállításra. Ha az első terembe lépünk, jobbra egy vadász kastély disztermét látjuk, melyből egy parkra nyílik kilátás. E távlatilag igen sikerült parkkép *Brioschi, Burghardt és Kautzky* udvari színház-festők műterméből került ki, a diszleteket és szöveteket *Giusti*, a bronzműveket *Hollenbach*, az asztalosmunkákat *Weber András*, a kancsókat és korsókat *Bakalovics*, a német stýli kályhát *Hardmuth* szolgáltatták. Az egész ó-művészi izléssel van rendezve és műiparunk magas fokú fejlettségének legszebb bizonyítéka. Itt mindjárt megemlíthetjük, hogy az utolsó terem zárfalának diszrészlete «vadászó amazonok» szintén az említett udvari színházi festők műve és méltó befejezés a szép közdethez.

Ki e kiállítás művészeti szempontból vett jogosultságát kétségbe vonja, az csak az ebképeket tekintse meg és tévedését belátja; ha azonban Reichert Károly «Irish-setter»-ének (114. szám) lelkes szeméi meg nem győzik, ugy bizonyára nem bir érzéklél az általános szép iránt, vagy pedig azon téves elvnek követője, hogy csupán emberi arczképek birhatnak művészi értékkel.

Wilczek gróf tulajdona Hans Canon «kopómestere a XVII. századból vett jelmezzel valóságos remekmű. Kezdve a marczona alak jóindulatu arczától, melyről a férfias erő mellett a legmegkapóbb jóindulat sugárzik; egész a kutyákig és környezetéig, minden a legnagyobb praecisi-tással, művészi tökélyvel van kivive.

A föntemlitett Reichertnek «egy német vizsla feje» méltó, hogy az «Irish setter» oldalán függjön: ép így: «vadászat előtt» mely sok gonddal festett esendéleten — széken fekvő kalap, táská, a szék mellett fegyver — kívül egy várakozásteli vadászat képét adja. Valódi állatarczképek ezek teljesen olvasható kifejezésekkel.

Arckifejezés? fogják sokan kérdezni. Igen! Aki kutya-barát és ez okos állatokkal foglalkozik tudni fogja, mennyi mindent lehet egy okos eb arczából, szeméiből kiolvasni.

A király és koronaherezegünk, kik mindketten hű tisztelői szt. Hubertnek, több képen vannak lefestve, így:



Egyszerre éreztem, hogy meredek partról vagyok leesőben. . .

nozott, hogy kezemet nyalta. Tehát mi a vízben kötötünk barátságot.

Másnap, mintha semmi sem történt volna, elővezettem a «Sátánt» és a társaság nagy bámulatára ugy idomítottam őt, mint akartam — a lépéstől a legszilajabb galoppig mindent megmutattam vele. Általános dicséretet arattam és a gróf kedvence lettem.

Vadászati műkiállítás.

Bécs, ápril 15.

-- Saját tudósítónktól. —

Más teendők által gátolva, csak vasárnap nézhattuk meg a bécsi műegylet 329-ik tárlatát; időközben többrendü birálatot is olvastunk arról és azok által őszintén mondva kissé befolyásolva, előítéllettel mentünk annak megszemlélésére.

Ez azonban egészen elüt szokásunktól, mert mi más birálatok által nem szoktuk magunkat befolyásoltatni és e tekintetben mindig Jules Janin a kritika ősmestere

Schrödnél 1865-ik évből; a király és a koronaherceg zergevadászatán, a koronaherceg — még gyermek — kíváncsisággal vegyes örömmel tekint a hegyes vidékre.

Pausinger művén «a koronaherceg vadászatán nagy vadra» és Schrödl festményén «a koronaherceg vadásztűz mellett a Langbath tavánál.»

Richternél «Vadásztársaság» róka vadászat Budapest mellett és a káposztás-megyeri vadásztálló, azután hajtóvadászat a Rákoson és az előtt, «Rudolf főherceg a vadászatról Gödöllőbe visszatérve.»

Végül Göbel festményén «Ő felsége szállása Neubergben».

Természetes, hogy a vadászat védszentjének szt. Hubertusnak hiányzani nem szabad és így *Budde* Düsseldorfból küldött egy szt. Hubertet, ki a fehér keresztes szarvas előtt térdel.

Dietze festményén «Előörsön» meglátszik, hogy a művész zergéit és tájkait a természet után festette.

Az erdők királya, a szarvas, e valóban méltóságos állat képei tulnyomó számban vannak kiállítva. A legsikerültebbek közé tartoznak:

Hans Deiker (Düsseldorf) műve «szarvas a bükkerdőben», Salms-Braunfels herceg tulajdona.

Recknagel (München) festménye «Bögő szarvas»; *Van Verboekhoven* «nagy vada» Sachsen Coburg Gotai Fülöp herceg tulajdona és *Göbel* aquarellje «hegyről leesett szarvas». Az aquarell festők veteránja Göbel még mindig a régi, még mindig remekeket szolgáltat.

A vadkanoknak és fajdoknak egész sora látható kitömve és sikerült képekben és hosszan és sokat írhatnánk nem kevésbé érdekes tárgyokról, ha ez nem haladná túl a számunkra kiszabott tért. — Arról azonban meggyőződünk, hogy a kiállítás megtekintésre méltó olyanoknak is akik nem sportsmanok és kik nem oly kutyakedvelők, mint mi.

Vadászati hírek.

Öz-járvány ütött ki a württembergi udvari vadaskertben.

Fajdkakas-vadászatok. A kedvező idő következtében az idén korábban kezdődhettek meg a fajdkakas-vadászatok. Rudolf trónörökös már e hó elején Baden környékén le is terített egy fajdkakast. A király ő felsége két kirándulása alkalmával négy kakast lőtt. A müzzuschlagi és neubergi udvari pagonyokban ismét fajdvadászat lesz, melyben az uralkodón kívül nagyobb számú társaság is részt fog venni.

A nyírfajdvadászat Felső Ausztriában nagy lendületet vett.

Lamezan gróf a gatyásfajd vadászatáról érdekes adatokat tett közzé a Hugo-féle vadász ujságban.

Gróf Draskovich Iván baranya-zelleyi uradalmának erdeiben marcius 19-től 29-ig 272 erdei szalonkát lőttek a házigazdával Erdődy Rezső és István grófok, b. Berchtoheim tábornok, Fesztetics Vilmos és Draskovich József grófok.

Abaniában gr. Fesztetics Tasziló, b. Vay Elemér, Salamon Géza 580 db szalonkát lőttek decz. 20-tól febr. végeig.

Oroszországban a vadászatot a katonaság edzésére és képzésére használják fel. Nemrég a 4-ik gyaloghadosztály tartott a Kaukaszban vadászatot. Igen sok farkast, vaddisznót, rókát, szarvast ejtettek el.

A »kerék-pározo« *Igali Szvetozár*, Igali Radivoj baranyamegyei árvaszéki közgyám testvér-öccse, szombaton érkezett Pécsre

»kerék-pár«-on s nem is messzibbről, csak — *Párisból*. Itt aztán kipihente magát s szerdán ismét felült az ördög-paripára s megsarkantyuzta-e, nem-e, denique Budapestnek vette az útját, hová meg is érkezett. A derék sport-fi ezelőtt mintegy 5 évvel végzvéen 8 reális osztályt, Budapestre ment technikusnak, innét Magyaróvárra gazdász, s itt se maradt soká, elutazott Franciaországba s beiratkozott a montepelieu-i gazdasági tanfolyamra, a hol a növendékek egyedüli virtuskodása a kerékpározásban rejlik. Annyira belejött a sport e nemébe, hogy bátran versenyezhet a legjelesebb velocipédistákkal is. Igen érdekesen beszéli el útját, mely annyira kalandos volt, hogy egy kis poetai fántáziával föleresztve, beillenék egy »érdekfeszítő« regénynek.

Vegyes sporthirek.

Vadászati és halászati kiállítás. Bécs előkelő és kiváló állású férfiai körében azzal a tervvel foglalkoznak, hogy Bécsben nagy nemzetközi vadászati, halászati és ornithologiai kiállítást rendezzenek, a mely számos elődjétől tudományos értéke és ethikai törekvése által lényegesen fog különbözni. Arról is értesülünk, hogy



Játszó nyulak.

tekintettel a jövő évben Budapesten tartandó országos kiállításra s főleg, hogy Magyarországnak is alkalma lehessen a tervezett vállalatban részt vehetni, elhatározták, hogy az 1886-ik évre teszik az említett nagy nemzetközi kiállítást.

Az idény első versenyén Fesztetics Tasziló gróf »Occidentje« győzött.

Szigethi Benedek Gyula Szabadkára érkezett. — A torna egyesület külön vivócursust nyitott gyakorlottabb tagjai számára, kik a nagy nemzetközi vivó versenyeken mint vetélykedők fognak sikra szállani.

A szegedi vasparipa egyesület tagjai Főnagy József kapitányuk vezetése mellett kirándulásukat megkezdték.

Halason Zseny István kiváló athletánk egyike, sport-kör létrehozásán fáradozik.

A szabadkai torna egyesület országos athleta és torna versenyeit f. é. június havában *Palicsi* veseny-téren fogja megtartani.

Elliot J. R. M. is megjelenik a nemzetközi vasparipa versenyen és eddig utánozhatlan műgyakorlatait fogja sportmanneinknek bemutatni. Gyakorlatai közül nevezetesebbek szabad kéz állás a kormányrudon, továbbá fejállás a nyeregben. E közben tetszés szerint a gép állóhelyzetben vagy forgásban lehet.

A bécsi csolnakázó egyesületek »Lia« »Kalóz« áldozatot nem kímélve készülnek az idejű versenyre, mely rendkívül fényesnek és látogatottnak ígérkezik.

A bécsi versenyek eredménye a következő: Donaurennen díj 1200 frt, táv. 1200 méter báró Spinger G. Gil-Perez egy fejhoszszal első, gr. Szapáry Iván Dart-ja II-ik, Babette III-ik; 6 ló fu-

tott. Przedswit Handicap 2000 frt, 2000 mtr. Egy hosszal elsőnek érkezett be Schosberger ur 5é. p. m. Pierrot, br. Springer G. ur 3 é. p. m. Venca II., gr. Schlick E. ur Friseur-je III; 8 ló futott. Vadászverseny 600 frt az elsőnek, 100 frt a II-nak, 1600 m. gr. Eszterházy M. 4 é. s. k. Himmelblau-ja könnyen I-só, gr. Kinsky R. Yass-ja II-ik. Hürden-Rennen, 800 frt az I., 100 frt II-nak 2400 m. elsőnek érkezett be: gr. Apponyi A. 5 é. p. k. Tittle-Tattle fél hosszal nyerve; Jankovich Gyula ur Bizza-reám-ja II-ik, lovag Mayer A. ur Incognito-ja III-ik, Arbenne IV-ik lett. Tavasz Steeple-chase. 1000 frt az I., 100 frt a II-nak, 3600 méter. A díjat br. Twickel 4é. p. m. Ruzenpruder nyerte egy hosszal; Schosberger F. ur Fides-e második, Bolygó harmadik, Modesty negyedik lett. — A prágai lóverseny lefolyásáról a következőket távirják: Államdíj. 1000 frt, 2000 m., gr. Sztáray Gedeon A. 6é. s. k. Kisbaba könnyen egy hosszal I., gr. Henckel H. Camilla-ja II-ik, ezek után Sulight és Vanity érkeztek be. Hölgyek-díja. Tiszteletdíj, 2000 méter, az első futam hamis start miatt érvénytelen Lilie és Meli Melo közt futva, majd érvényes futam e kettő és gr. Thun M. félvér id. Statesman-ja közt, ez utóbbi egyedül ért a célponthoz. Kladrubdíj Cap-Violet 3é. p. m. Edgar I-só másfél hosszal könnyen nyert, Sunrise II-ik, Donna Evira III; fél hossz a kettő közt; Tiszti-verseny gr. Castell 5é s. k. Higiea biztosan 2 hosszal I-só, gr. Thun M. Louffeur-je II-ik lett, utánuk Virgilius, Dolphin és Commencement érkeztek be. Tavasz akadály-verseny körülbelől 2000 frt, 4000 méter. Lumpácius Vagabundus id. s. h. I-só könnyen gr. Wilczek The Sizer-je II-ik, utánuk husz hosszal Valiant és Fais Play.

Taafe grófnak a totalisateurok korlátozására vonatkozó intézkedését állítólag Reuss herczeg sugalmazta, ki Poroszországban már két év óta eltiltotta az egész üzletet. Igaz, hogy ez alatt a két év alatt a porosz versenyügy hanyatlott, a mienk pedig emelkedett.

Rövid sporthírek. *Kittiwakét*, gr. Lasich híres ménjét Prágában le kellett lőni, mert lábát ficzomitotta. — A *gráci vasparipaeget* néhány tagja vasparipakirándulást tervez a berni alapokon át Turinba, — A *csehországi* lovaregylet e hó 14-én tartotta nagygyűlését. — A *temesvári* csónakázó-egylet a józsefkülvárosi vashid közelében fogja tartani gyakorlatait. — *Nizzában* e hó 15-én kezdődött a vitorlázóverseny. — A *roueni* ügetőversenyre 172 nevezés történt, melyből 50 maradt.

Halászati hírek. *Düsseldorf* környékéről egy halászati bérlő a porosz képviselőházhoz kérvényezett a bérösszeg leszállítása iránt, mit azzal indokolt, hogy a lazaczhalászat terén oly rablórendszert üznek, hogy csuda, ha a Rajnában egy lazac is marad. Kimutatja, hogy az 1873-tól 1882-ig terjedő időszakban 508,489 lazacot adtak el. A *salmo irridea*, a szivárvány pisztráng gr. Migani és gr. Pálffy Mór halastavaiban kezd meghonosulni. A *felső ausztriai* halászegylet nagygyűlését gr. Stahremberg elnöklése alatt Linzben tartották meg. *Kurcryn* faluban lazaczháltrát alkalmaztak kitünő sikerrel.

KÖZGAZDASÁG.

Mezőgazdasági könyvvitel.

Bármennyire legyünk is azon nézetben, hogy hazánk mezőgazdasági, úgy természeti, mint nemzetgazdasági alaptényezői igen sok tekintetben mostohák lévén, nem volna okadatolt a mezőgazdaság számos kalamitásait csupán csak a mezőgazdasági termelés és üzletkezelés technikája gyámoltalanságának tulajdonítani; mindazonáltal, ha csak nem akarunk tényeket eltagadni, úgy másrészt be kell vallanunk azt is, miszerint igenis vannak hazánk mezőgazdasági üzletében oly technikai (műtani) hiányok, melyek a mezőgazdasági ipar eredményeit a mienknél jobb alaptényezők kihasználásában is kétségessé tehetnék.

Üzletkezelésünk egyik hiánya, amelylyel ez alkalommal egy kissé foglalkozni akarunk, az: hogy nincs rendszeres, czélszerű könyvvezetésünk.

Ama rovatos számadásokat, melyek pénztári, termény-

napló, leltári számadás czime alatt itt több, ott kevesebb pontossággal, igen gyakran pedig hajmeresztő felületességgel vezetnek: nem lehet rendszeres, czélszerű könyvvezetésnek nevezni; ezt pedig nem lehet azért, mert ezen számadások — a telkek, meliorációk és épületek mellőzésével — a leggyakoribb esetekben csak az ugynevezett eszköz-leltár, baromállomány, termény- és pénzkészletet, annak számszerű szaporodtat és fogyatkoztat tünteti föl, semmi tekintettel sem lévén az egyes vagyonsrészek értékére; ezen utóbbi körülménynél fogva még vagyoni állapotunkról sem nyujtanak kellő tájékozást, még azon esetben sem, ha mindjárt a telkek és épületek elszámolására is kiterjeszkednek.

Annál kevésbé tüntetik fel a vállalati alap egyes részeit, mint termelő-tényezőket egymásközti s a kezeltetésük módja által elért részletes és összeredményhezvi viszonyukban. Nem mondják meg nekünk ama számadások: mennyivel szaporodott vagy fogyatkozott vagyunk; nem tüntetik ki: mennyiben járultak az egyes üzletágazatok vagyunk szaporításához; minő nyereséget vagy veszteséget hoztak azok s az egész üzlet; minő volt a vagyonkezelés az egyes üzletágazatokat s az egész vállalatot illetőleg; mi által válnak az egyes üzletágazatok nyereségessé vagy ellenkezőleg veszteséget hozóvá; vajjon a termelési költségek és azok melyik része, vagy a piaci árak vagy a szállítási költségek stb. kedvező vagy kedvezőtlen és mily mérvű befolyást gyakorolnak.

Szóval: ama számadások azon követelményeknek, melyeket rendszeres, czélszerű mezőgazdasági könyvvezetés iránt tanusítanunk kell, t. i. hogy a vállalat vagyoni állapotát hűen tükrözze vissza, tehát nem csak mérték és szám szerint, hanem az értéket is, hogy kimutassa: vállalatunk mennyi jövedelmet hozott; hogy ezen jövedelem előhozásában a különféle üzletágazatok miképen és mennyire vettek részt; minő volt a vagyonkezelés az egyes üzletágazatokat s az egész vállalati alapot illetőleg, s így mi az oka annak, hogy az egyik vagy másik üzletágazat több vagy kevesebb nyereséget vagy esetleg veszteséget hozott — egyáltalában meg nem felelnek.

Mindezen hiányok hátrányos hatása annál érezhetőbb lesz, minél inkább szükségessé válik az, hogy a szokászerű gazdálkodásból kibontakozva, a mezőgazdaságot iparüzletnek tekintve, üzletszerűleg kezeljük.

Ennek következménye azután az, hogy míg egyik helyen a birtokot érintő vasut azt egy nagyobb fogyasztó városon kívül még két birodalmi fővárossal oly módon köli össze, hogy bármelyikének piacára szállíthatná a legkényesebb termékeket; a boldogabb időkből reánk maradt szép juhállomány, melyben zootechnikai szempontból csak nagyon kevés kifogás volna tehető, emészt fel ma a többi üzletágak által adott tisztajövedelmet: addig máshelyütt a tehenészet a reáfordított tömérdek költséget azon kevés tejjel és vajjal fizeti meg, amit az urasági konyhára szolgáltat, és daczára ennek, nem gondolunk módokra, melyek a tejnek magasabb értékesítését lehetővé tennék. De miért is tennék ezt; hisz, juhászatunk szép, teheneink gyönyörűek, minden iteze tej, már úgy ahogy, elszámoltatik, de talán még a takarmányról is adatik valami számadásféle, tehát minden rendjében van. Azt pedig, hogy birtokunk napról-napra kevesebbet jövedelmez, a nélkül is érezzük abból, hogy az ellenkező haladványban növekedő igényeinket nem vagyunk képesek vállalatunk jövedelméből kielégíteni. És ennyi elég: pálczát törni a mezőgazdasági üzlet fölött — a helyett, hogy oly könyvvezetést iparkodnánk alkalmazni, a mely

ne csak az eredményeket, hanem az azokat előidéző okokat is szám szerint, pontosan kimutatná.

Amott kihívóan füttyöl a gőzcséplőgép, megkezdvén zajos munkásságát; büszke reá birtokosa, hogy a nagyszerű beruházást megbirván, másoknál olcsóbban és gyorsabban is csépel s e mellett még haladó mezőgazdának is tartatik. Nem látja, hogy ama gép csak fele annyi hasznot hajt, mint hajthatna, vagy annyit se, mert a gabona rosszul fizet; nem veszi észre, hogy a gazdaság, a meg nem felelő berendezés miatt, a termelés minimumát teszi csak lehetővé, hogy az elmúlt időkből átvett baromállomány fenntarthatása végett — mely baromállományt valamikor a természetes viszonyok föltételezték —

az azon idő ótak nagyon változott természeti viszonyok között ma oly takarmány nemeket kell mesterségesen termelni, melyek termelésére a birtok talaja alkalmas nem lévén, roppant kevés termést adnak, s így a birtok nagy részét takarmánytermelésre kellvén fordítani, piaczi növények termelésére nagyon kevés marad. De azon kevés takarmányt is a tartott barom nagyon rosszul értékesíti, úgy hogy annak termelése nem csak hogy hasznot nem, hanem egyenesen kárt okoz, és e mellett még a tartott barom után nyert trágya mig egyrésztől kevés, másrésztől a birtok talaja természetének meg nem felel s így a piaczi növények holdankinti termése is messze az elérhetőn alól marad. Könyvvezetés, mely mindezeket számokkal föltüntetné, nem létezik.

A kezelő ily irányu célzatokat csak nagyon szerényen bátorodik tenni, mert bár könyveiből mindezek felől számszerinti meggyőződést nyert, de azon számokat nem idézheti, mert meg van tiltva a bekívánt pénztári, terméki és leltári naplókön kívül egyéb számadási jegyzékeket vezetni. A szerény megemlítésnek nincs eredménye. A kezelő látván, hogy igyekezetét hasztalanul pazarolja, megválnak a gazdaságtól, mely képességeinek megfelelő működéseit teret nem nyújt; a birtokos a birtokot bérbe adni szándékolja, de még nem akadt szolid bérlő, ki az eddigi jövedelem alapján kívánt bérpénzt megadná, házi

kezelésben marad a birtok; jön egy másik kezelő, a birtok jövedelme jóval alább sülyed; végre a birtokos azon meggyőződésre jut, hogy a birtok házi kezelése lehetetlen, bérbe adja. És mi lesz ezen bérletnek eredménye? Azt nagyon könnyű előre megjósolni, nem lévén biztos alapunk arra nézve, hogy czélszerű, a fenforgó viszonyok által föltételezett kezelés mellett mily és mennyi üzletkével mennyi jövedelem várható; a bérpénzt az elérhető legmagasabbra csigázzuk, adván a birtokot haszonbérbe annak, ki érte legtöbbet ígér; természetesen nem jöhetvén itt tekintetbe az: valjon ezen bérlő bir-e annyi tőkével, amennyi a bérlet átvételéhez szükséges, csak a kaucziót tegye le; néhány évi zsarolás után a bérlő bu-

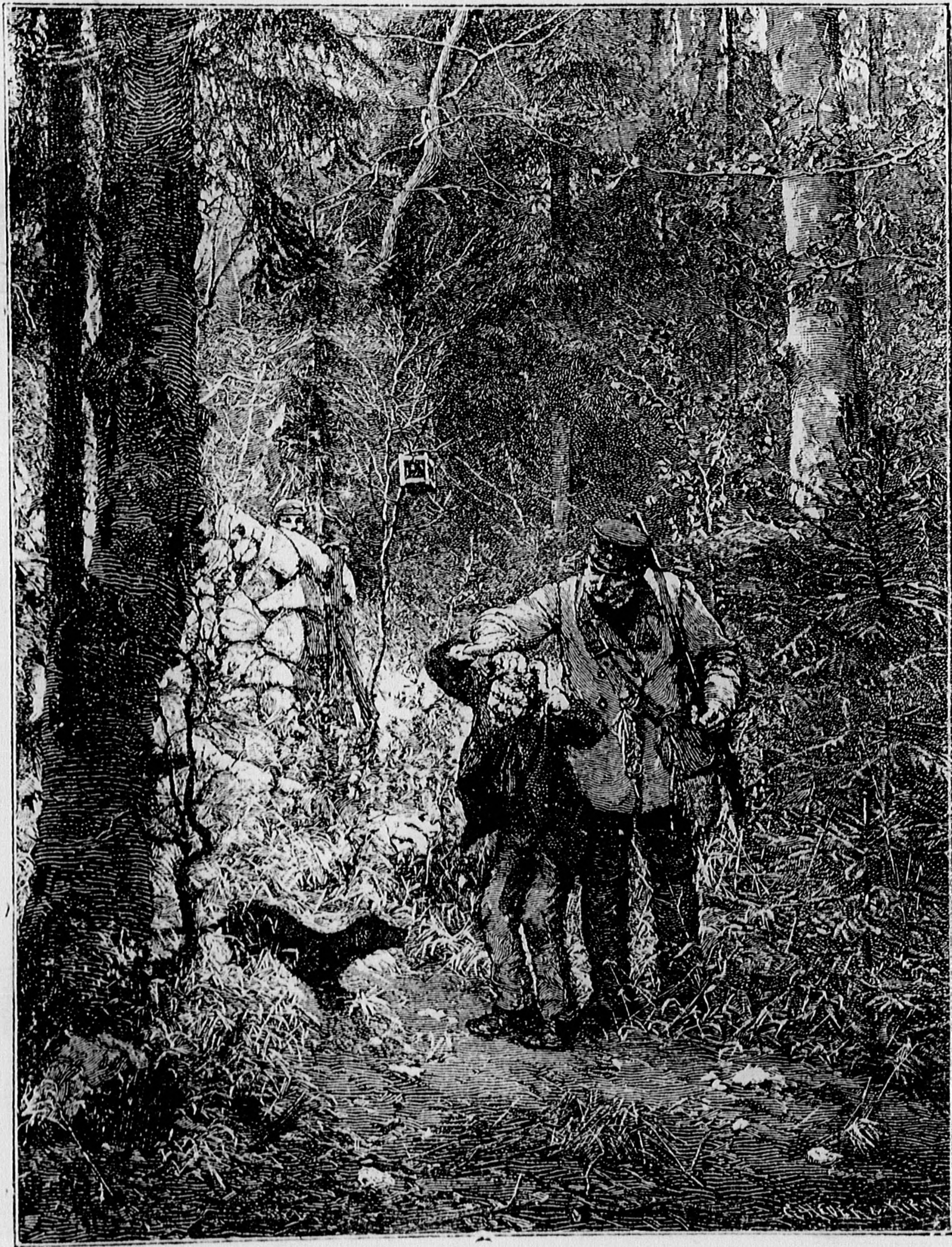
kása, újabb bérletnél mindig kevesebb bér, a birtok végkimerülése. Ezen, az illetén bérbeadásokat kísérő refrainok sokkal ismeretesebbek, semhogy a leirt bérbeadások eredményét — mint fentebb említettük — előre könnyen meg ne jósolhatnánk.

És mindez abból ered, mert nincs könyvvezetés, mely az eredmények okai felől számszerinti felvilágosítást nyújtana, a mely üzletünkben világító szövetnek ként szolgálna.

Panaszkodik a magyar gazda, hogy a földadó reá nézve nagyon terhes, mert nagyra vétegett a tisztajövedelem; az illetők által más boldogabb országok telek becslési tapasztalatai alkalmaztatván. És ha ez csakugyan így volt, nem volt megadva a felszólamlás joga? Felhasználtuk-e ezt kellőleg? Volt-e könyvünk, a melyből az elmúlt évek terméseit — ingadozásaikkal s ez

utóbbiaknak a termések átlagára gyakorolt hátrányos befolyással — szám szerint kimutathattuk volna? Volt-e könyvünk, a melyből kimutathattuk volna: mennyivel több tőkével kell vállalatunkat üznünk, ha a fenti ingadozások által nem akarjuk a legnagyobb károkat szenvedni; s így mennyivel nagyobbak termelési költségeink és a nyers jövedelemnek mennyivel kisebb része jut nálunk telekjáradékra? Ki tudjuk-e ma mindezt számokkal hitelesen mutatni?

Mi oka tehát annak, hogy a jó és czélszerű könyvve-



A madár-örző.

zetést oly nagyon ritkán találunk alkalmazva s az oly igen lassan terjed?

Legelőbb is minden újítástól való tartózkodás, nehezünkre esvén a megszokottat elhagyni.

Nem kevésbé akadályozza a valóban jó és czélszerű könyvvezetés terjedését az ajánlott módszerek hiányos volta is. A fölött, hogy a kettős könyvvezetés elve az egyedüli, mely a mezőgazdasági üzlet könyvezésén alkalmazandó, a fölött ma már véleménykülönbség nincs; de sokfélék lehetnek a módok, a melyeken ezen elv alkalmazásba jöhet. Ezen módok már most többé-kevésbé meg nem felelők, hiányosak voltak; a mi onnét eredt, hogy a kereskedelmi kettős könyvvezetésben jártas írók a mezőgazdasági viszonyokat nem ismervén, azokba nem is tudták magukat beleképzelni. Vagy az ajánlott módszerek a tiszta elmélet szüleményei voltak, a nélkül hogy a gyakorlat által görditett nehézségekre kellő figyelmet fordítottak volna. Továbbá míg az egyik módszer nagyon komplikált volt, addig a másik egyszerűség által kívánván magát megkedveltetni, — ezen törekvésében annyira ment, hogy minden átnézetet nélkülöző és egészen érthetlenné vált.

A kereskedelmi kettős könyvvezetés elveit oly módon kell tehát a mezőgazdaságra alkalmaznunk, hogy annak természete, ugy egészben, mint az egyes különleges esetekben, kellőleg figyelembe vétessék; azon valódi (de nem a képzelt) nehézségek, melyeket a mezőgazdasági üzletkezelés magával hoz, megfelelőleg méltányoltassanak.

Egy további akadályt gördit a czélszerű könyvvezetés terjedése elé azon körülmény, hogy a szerzők az általuk ajánlott módszereket főbb vonásokban körvonalozván, a praxis embereire bizták a módszert egyes részleteiben saját vállalatuk és viszonyaikra alkalmazni. Igen természetes, hogy akkor, midőn, valamely mezőgazdasági könyvvezési módszert tárgyalunk, nem vonatkozhatik sem X, sem Y mezőgazdasági vállalatára különlegesen, hanem általános vonalakban kell mozognunk; de époly bizonyos az is, hogy az ilyes általános vonalakban tartott, különben jó módszerek a konkrét esetekre való alkalmazásban szenvedtek hajótörést.

Bizzuk tehát a czélszerű könyvvezetés-módszernek valamely gazdaságra való alkalmazását, könyvvezetésünk berendezését ahhoz értő férfiakra; mert valóban jóval könnyebb valamely konkrét esetre nézve megállapított rendszerben könyvet vezetni, mint azt berendezni. Meg kell azonban jegyezni, hogy ez esetben is a felállított rendszert átérteni s annak értelmében valóban jól könyvet vezetni vagy részletes utasítás alapján vezetni csak az lesz képes, a ki a mezőgazdaságot, mint üzletet legkisebb részleteiben és viszonylataiban tökéletesen ismeri.

Lakner József.

Gazdasági közlemények.

A vetések állása Hivatalos jelentések szerint az őszi vetések egészben véve *kielégítőben* állanak; csupán a felvidékről érkeztek ellenkező hírek. Az utóbbi fagyok, különösen a Dumántuli megyékben és az Alföld északi részében, a repcében és árpadban némi károkat, az Alföld déli részében a gyümölcsfákban tetemes károkat okoztak. A tavasziak többé-kevésbé kielégítőek, a munkálatok egyrészt már befejeztettek. Takarmányszüke miatt a felvidékről általánosan érkeznek panaszok. Az erdélyi megyékben az őszi, ugy mint a tavaszi vetések mondhatni jól állanak. Baranyamegyében az egerek és a drótféreg az ősziokban helyenkint károkat okozott. A tengeri vetés megkezdődött, burgonya- és répaültetés folyamatban van.

Könnyítések a Romániában való határforgalomban. A földmivellésiügyi miniszter a következő rendeletet intézte valamennyi vesztelintézet igazgatóságához: Miután a Romániában uralgott marhavész megszűnt a határforgalomra nézve következő könnyítéseket engedélyezzek: 1. Romániából származó állati nyerstermények és egyéb ragályfogó tárgyak az 1874. XX. tcz. 12. §-ában megállapított eljárás mellett akadálytalanul behozhatók. 2. Behozhatók továbbá juhok és kecskék is, a hivatkozott törvény 11. §-ában meghatározott módon 24 órai vesztelés mellett. 3. A szarvasmarhák behozatala vagy átvitele tekintetében azonban a szoros határzár az 1880. évi XXVI. törvényezikk alapján továbbra is fenntartatván, azok feltétlenül visszautasítandók. 4. A fertőtlenítési eljárásra nézve 1882. évi 7814., — rongy és mosatlan gyapju behozatalánál követendőkre nézve 1882. évi 20,690., 36,370. és 42,686. számú rendeleteimhez tartsa magát. Gróf *Széchenyi*, s. k.

A pestmegyei állattenyésztést előmozdító egyesület, Beniczky Gábor elnöklete alatt közgyűlést tartott. A felolvasott elnöki jelentés szerint a központi igazgatóság a múlt közgyűlésen hozott ama határozat alapján, hogy a szarvasmarhakiállítás a lótenyésztési jutalomdíjosztásokkal egy helyen és egy időben történjék; a lótenyésztési bizottsággal érintkezésbe lépett, s minthogy a lótenyésztési jutalomkiosztással egybekötött lókiállítások ez évben Halason, Czegléden és Gödöllőn fognak megtartatni, a szarvasmarhatenyésztési jutalomdíjazással egybekötött szarvasmarhakiállításra kitűzött Félegyháza és Kunszentmiklós kiállítási helyek helyett Halast és Czeglédet jelölte ki. A tenyészállatok utáni kereslet nem pang ugyan, de tekintettel a megye nagy kiterjedésére, nem mondhatni, hogy az kellő lendületet nyert volna, minélfogva a központi igazgatóság felhívást intézett az egyes birtokosok- és községekhez, hogy tenyészállatok beszerzése végett az egyesülethez forduljanak.

HETI SZEMLÉK.

UDVARI HIREK.

A király Aradon. Ez év őszén nagy hadgyakorlatok lesznek, melyekben négy lovasezred veendő részt, azonkívül a 7-ik hadtestnek nagy menetgyakorlatai lesznek Lippáról Temesvár felé. A hadgyakorlaton ő felsége a király is jelen lesz. Eddigi megállapodás szerint a felség kíséretével augusztus 26-án megy Aradra és szeptember hó 2-ik napjáig fog ott időzni.

Ő felsége Miramare yachtja, melyen a trónörököspár Várnából Konstantinápolyba és vissza, valamint a Mármora-tengerre és Kis-Ázsiába fog utazni, nemcsak az osztrák-magyar tengerészet legszébb hajója, de ritkítja párját az egész európai marinában. Az ezerkétszáz tonnás gőz-yacht kétárbozos, kerekcsészés és már külseje is valami kecses, könnyed és légies karcusúgu. Minden fehér rajta, csak két kürtőjének a csúcsa nem, mely sötétkékre van festve. A hölgyterem a legkedvesebb boudoir, a mit csak képzelni lehet: eleganciát és vidámságot lehel; belépve, a párisi Boulevard des Italiens valamelyik pazar palotájában hinnők magunkat, ha a széles, alacsony kristályablakok sötötét meggyszín selyem függönyei mögül a tenger azurja nem csillogna be. A dohányzó-szoba pedig, a mely a gőzös leghátulján van, az angol komfort netovábbja; a terem tónusa barna és minden butora csokoládészinü, fénytelen, puha bőr. Dohányzó- és játékasztalok vannak benne az utazók szolgálatára. A termek fölött szabad földézet, mely fölé, ha nap süt, vitorlavászon ernyők vonhatók. Ágyut csak négyet hord a Miramare, ezek is kisebb kaliberű jelzőágyuk. A kapitány és tisztikar kabinjai szintén fényes berendezésűek. Természetes, hogy a Miramare-nak ugy tisztjei, mint, mint legénysége az osztrák-magyar haditengerészet legjava. A trónörökös első keleti útjára is e pompás hajóval ment s az kitünő alkalmatosságának bizonyult a hosszú uton-is, ugy gőzzel, mint kedvező szél esetén vitorlakkal.

A királyné, e hó 21-én utazott el Heidelbergből Amsterdamba, Innen a királyné nagyobb kirándulásokat fog fenni Haagba és Scheveningenbe, a hol két napig fog tartózkodni, azután beakarja utazni Leiden, Haarlem és Utrecht környékét. Máj. 8 vagy 9-én ismét Bécsbe érkezik.

Rudolf főherczeg az ornithologusok bécsi kongresszusát személyesen rekesztette be, a következő beszéddel, melyet Radde elnök szavaira válaszul adott: Uraim! Első sorban kötelességem szives köszönetet mondani barátomnak, dr. Radde államtanácsosnak szeretetreméltó beszédjeért és önöknek mindnyájuknak, uraim, a kik közel és távol vidékekről jöttek, köszönetet teljes szivemből az osztrák ornithologusok nevében. Reméllem, hogy ez neut volt

az első és utolsó kongresszus, és hogy felbuzdulva az elért sikerek által, még sok nemzetközi ornithologiai kongresszus lesz Európa városaiban s így reméllem, hogy majd még itt is látjuk egymást. Tehát viszontlátásra, uraim!

H A D S E R E G.

A vörös-kereszt legénységének gyakorlata e hó 14-én volt. Főpróbául szolgált az e hó 20-án ő felsége előtt tartandó diszgyakorlatokra, melyek sorrendje a következő: 1. A magas és legmagasabb vendégek fogadtatása Tinti báró által. 2. A raktárak szemlélete. 3. A legénység gyakorlata. 4. Az egészségügyi csapatok felvonulása.

A bécsi törzstiszti vizsgálatokra 27 kapitány (1877. májusi és novemberi ranggal) jelentkezett, 20-an kiállották e vizsgát sikerrel, 2-őt ismétlésre utasítottak, 5-öt visszaküldtek a csapatokhoz.

A francia kormány léghajókat tervez alkalmazni katonai kémlelésekre.

A francia hadseregben ez idő szerint 636 tábornok van.

E G Y H Á Z.

Madocsaí czimzetes apátság három van Magyarországon. Az egyiknek czime: S. Spiritus de Madocsa alias Monostor vagyis a Szent-Lélekről nevezett madocsaí apátság s ezt bírja 1881. aug. 15. óta Povedák István turai esperes-plebános ur. A másik S. Nicolai de Madocsa vagyis Szent-Miklósról nevezett madocsaí cz. apátság, mely czimnek jelenlegi viselője Königmayer Károly cz. püspök s szombathelyi kanonok ur; kapta pedig 1868. május 21-én. E két czimzetes apátság a pécsi püspök joghatósága alá tartozik. Van azonban még egy harmadik és pedig a B. M. V. de Madocsa vagyis a Boldogságos Szürről nevezett madocsaí czimzetes apátság, mely az esztergomi érseknek joghatósága alá tartozik. E czimet viselte Gyuresek János volt nyitrai kanonok, kinek halálával az üresedésbe jövén, legujabban ő felsége által dr. Éltes Károly gyulafehérvári kanonok s kolozsvári plebánosnak adományoztatott. Ime tehát nevezettek mindegyike bírja saját apáti czimét és a kultuszminiszterium korántsem követte el azt a hibát, melylyel vádolták, hogy két papnak adott egy apátságot.

Vallási viszony az irhoni tisztviselők közt. *Irhon katolikus lakossága* jelenleg 4.000.000 lelket számlál, a protestánsok száma alig tesz egy milliót, mégis Irhonban csak 869 katolikus tisztviselő van, míg protestáns 3359. Dublinban, a fővárosban van 305 protestáns tanácsos s csak 79 katolikus s körülbelül ez az arány mutatkozik mindenütt. Érdekes volna hazánkban az ily kimutatás, mert meggyőződünk, hogy legalább a felsőbb hivataloknál, tisztségeknél szintén így állunk!

A dunamelléki superintendens választás ügyében élénk érdeklődés uralkodik az illetékes egyháztanácsok körében, az eddig Szász Károlyra szavazó egyházközségek most Filo Lajos mellett kezdenek tömörülni.

Ő szentsége ápril 7-én külön audencián fogadta a württembergi protestáns királyi hercegeket, kik hogy fogadtathassanak a Quirinált bitorló savoyai kir. házat meg sem látogatták. Így adnak leczkét a protestáns hercegek a katolikus herceguraknak!

Bismark herceg külön meghatalmazott által felajánlotta közbenjárását a hatalmaknál, hogy *Jeruzsálem* teljesen szabad rendelkezésére bocsájtassék a szentatyának, mihelyt Rómát elhagyja.

Szűz Mária hónapjának az idén van centenariuma, a szentszék ennek megünneplését jóváhagyta.

A porosz katolikusok Kölnben vagy tizezren jöttek össze gyűlésre, hol ünnepélyes kifejezést nyert az ígéret, hogy kitarotk lesznek a hitért és az egyház szabadságáért való küzdelemben.

Amerika példájára az európaiak is kezdik szavukat felemelni az olasz jóságfosztogatás ellen, Holandiában és Spanyolországban erős tiltakozások hallatszanak a propaganda megrablása ellen.

A budavári Mátyás-templom egyik ablak kifestési költségeit a hercegprimás viseli.

Az erdélyi püspök jótékonycélokra legközebb több mint 3000 frtot adott.

Szabó József püspök az esztergomi papnevelde könyvtára számára megrendelte a »Mansi«-nak nagyszerű munkáját „Collectio Boncillorum«, melynek előfizetési ára 520 frt.

Személyzetiek a kalocsai egyházmegyében: Pertics Bertalan hajmoki plebános nyugalomba lépett. Sümeghi József moholyi plebános lett.

Az ötvösműkiállítás a clerus és aristocrazia oly mérvben van épviselve, hogyha ezek kinezeit elvonnák onnan, üres falakat bámulhatunk! — Talán ezért is fáj oly soknak a foga a papok jóságára. . . .

Nyilatkozat. E rovatnak már jó rég óta vezetője vagyok, de nagymérvű szembajom miatt csak névleg s a szerkesztő ur oly kiméletes volt csekélységem iránt hogy a nélküllem összeállított rovatot még olvasásra sem kaptam meg annak megjelenése előtt s így tartalmáról a felelősséget magamról el kell háritanom. A mai nappal azonban e rovatot tényleg veszem át s iparkodni fogok a kivánalomnak csekély tehetségemhez képest megfelelni. Budapest, 1884. apri, 19. *Dworzák János*, pécsmegyei áldozár, a Havi füzetek szerkesztő-kiadója.

EGYLETEK.

A szepesi szeretetházat létesítő bizottság felkéri mindazokat, kik a Szepesmegyében felállítandó szeretetház javára kibocsátott gyűjtőívek visszaküldésével mindedig késtek. azok beküldésére.

A budapesti könyvkötő-segédék egyesülete zászlóanyául Busbach Péterné asszonyt kérte fel.

A magyarországi központi Fröbel-nőegylet április 20-án a fővárosi vigadó nagytermében a megnyitandó ötödik gyermekkert javára nagy gyermekünnepet rendezett, melyen minden hét éven aluli gyermek ajándékban részesült.

A vörös kereszt egylet központi választmánya az alapszabályok 37. § értelmében április 23-án délután 4 órakor az egyleti helységben (Budán II. kerület lánczhid-utca 1. sz.) rendes ülést tart. Napirend. 1. A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése. 2. A külföldi vörös-kereszt egyletek átratainak bemutatása. 3. Az évi jelentés felolvasása és határozathozatal e jelentés fölött. 4. A számadások és vagyonkimutatás megvizsgálása és a fölmentés feletti határozat. 5. Határozathozatal a megyei, városi és vidéki választmányok és fiókegyletek indítványai felett. 6. A fiókegyletek által a központba beszolgáltatandó hányad meghatározása. 7. Az alapszabályok és alapelvek módosítása iránti határozathozatal. 8. A központi igazgatóság javaslatainak megvitatása és határozathozatal: a) az Erzsébet-kórház, b) a kézdi-vásárhelyi kórház segélyezése, c) két hegyi sebesültvivő szakasz szervezése, d) a betegápolónők, e) a budapesti országos kiállításra való részvétel tárgyában. 9. A központi választmányból kilépő és az év folytán elhunyt tagok helyett új választás. 10. Hat számvizsgáló megválasztása.

A Szent István-társulat választmányának ülésén hosszabb eszmecsere folyt gróf Károlyt Sándor minapi indítványa fölött, hogy a társulat a népies iródművet is mivelje. Gróf Károlyi ezt egy népnaptár kiadásával kívánta megkezdeni s a választmány ezt el is határozta, a részletek iránti intézkedést szűkebb körű bizottságra bízván. Az eddigi társulati naptárt megszüntetik. A népies irodalom felkarolásának további módzatai iránt az állandó irodalmi bizottság fog tervet készíteni. Ugyanez ülésben a pénztárnok jelenté, hogy a bevétel január 1-től mostanig 32,386 frt 14 kr. volt, a kiadás 31,191 frt 40 kr. A vatikáni okmánytár kiadására ujabban Supka Jeromos apát 150 frtot, a nagyváradi latin szertartású káptalan 500 frtot küldött.

A Petőfi-társaság vasárnapi ülésén Prém József mutatványokat szavallt »Tiepolo« című tragédiájából.

A zürichi magyar egyesület mult évi működéséről Mocsáry Henrik jelentést irt, melyben kiemeli az egylet jótékony hatását, mely a magyar szellem megóvásában, a tudományos képzettség minden irányu fejlesztésében, szegény tagok segélyezésében állt és a magyar ifjúságnak a külföldön becsületet szerzett.

A Petőfi-társaság ez idei vándorgyűlését valószínűleg Szegeden tartja meg, hová meghívást kapott a város tanácsától. Ohajtható volna, hogy a társaság tagjai számosabban jelenjenek meg mint Pozsonyban, hol a lelkes közönség nem csekély meglepetésére alig 4—5 tag jelent meg.

A pestmegyei vörös-kereszt-egyesület szervező bizottságán a megjelenteket gróf Szapáry István főispán üdvözölte s előterjeszté hogy a megye területén levő fiókegyletek nem érintkezhetvén a központtal, szükséges egy olyan megyei központi választmány alakítása, mely köztök és a központ közt kapcsolatot képezzen. Bejelenté egyszersmind, hogy a vác-vidéki és kalocsai egyletek önálló fiók-egyesületekké alakultak. A központi választmányt következőleg alakíták meg: elnökök lettek gróf Szapáry Istvánné és gróf Szapáry István; választmányi tagok Beniczky Lajosné, Bosányi Lészlóné, Dalmady Győzőné, Patay Ferenczné, Rudnyánszky Ferenczné, Tahy Istvánné, Bossányi László, Földváry Mihály, ifj. Hajós József, Rudnyánszky Eerenz, Szivák Imre, gr. Teleky József; pénztárnok Viczián Adám, jegyző Földváry Miklós. Végül elnök a megjelenteket tagok gyűjtésére és helyi körök alakítására hivta föl.

E hó folyamán következő egyletek látattak el a bemutatási záradékkal. *April 1. April.* Pápai ácssegédek társulata; Balassa-Gyarmati női dalkör, és az erzsébetfalvi, nagy höllyányi és nagy-szarva-tárnoki tűzoltó egyletek. *April 2.* Tapolezai izr. szentegylet »Chevra Kadischa; egresi olvasóegylet, szilágymegyei Wesselényi egylet és a fővárosban Balaton-vidéki kör. *April 4.* Komárom-gesztesjárású méhésztársaság, Katalinfalvai olvasó és társalgási egylet. *April 5.* Ugocsa megyei gazdasági egylet; Segesvári vadásztársaság s a fővárosban IX. ker. jótékony egyesület. *April 6.* Szécsényvidéki gazdasági egylet. *Apr. 8.* Makói vadásztársaság; Hódmező-vásárhelyi barackkosi olvasókör. *Apr. 9.* Szigeti torna és vivó egylet; jaacki önkéntes tűzoltó egylet, újvidéki vadász egylet. *Apr. 13.* Vaáli polgári társaskör; újpesti lakatossegédek beteg-, utazó- és temetkezési egylete; budapesti m. népszínház személyzete segélyegylete; hatvani nőnevelési egylet; bács-petrovoszelői római katolikus olvasókör; erdő tarcsai olvasókör. *Apr. 16.* Udvarhely megyei jegyzőegylet; budapesti gépmester és nyomók köre; trieszti általános osztrák légszesz társulat tisztviselői segélyző alap; czeplédi Széchenyi olvasóegylet; kisvárdai jótékony nőegylet. *Apr. 19.* Háromszéki házi ipart és ipari oktatást fejlesztő egyesület; Medgyesi »Jókedv« dalegylet; dobsinai dalkör, balatoni vitorlázó egylet.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Kiállítások 1844-ben. *Nizza.* Az internacionális kiállítás folyó évi május elsején záratik be. *Marseille.* A december 1-én megnyitott nemzetközi tengerészeti kiállítás május 1-éig tart. *Rouen.* A 13. departemántra kiterjedő iparkiállítás febr. 1-én nyílt meg 3 havi tartamra. *London.* A »Royal Meteorological Society« f. év márcz. hó 19-én az Institution of Civil Engineers nagy termeiben thermometer, barometer és egyéb meteorologiai eszközök és készülékek kiállítását rendezi, melyek 1883. márcz. hó 1-től feltaláltattak vagy tökéletesítettek. *London.* Nemzetközi ipar- és művészeti kiállítás a sydenhami kristálypalotában, f. évi ápril 23-tól szeptember végeig. *Bécs.* A cs. kir. mezőgazdasági társaság VI. (lótenyésztési) osztálya és az alsóausztriai iparegyesület együttesen f. évi ápril 27-től május 4-ig tenyész-, luxus-, és igavonó lovak kiállítását rendezik, mely kocsi, ló- és istálló felszerelési vásárral lesz egybekötve. — Május 18-tól 25-ig X-ik nemzetközi baromfi-kiállítás, rendezi az első osztrák baromfi-tenyésztő-társaság, az egyleti házban (Práter 25. sz.) *London.* Nemzetközi egészségügyi kiállítás, f. évi május 1-től október 31-ig. *Turin.* Az országos kiállítás (egyszersmind nemzetközi villamos kiállítás) május hóban nyitattik meg. *Bécs* F. évi május hóban tartatik meg a negyedik bútorkiállítás a »Gartenbau-Gesellschaft« termeiben. *Edinburg.* F. évi július 1-től szeptember 30-ig az angol királynő védnöksége alatt nemzetközi erdészeti kiállítás. *Teplitz* F. évi július 20-tól augusztus 1-ig ipar- és villamos-kiállítás, egybekötve az összes bányászati házi-iparcikkek speciális kiállításával. *Bécs.* Kisipari motorok és szerszámgépek nemzetközi kiállítása a »Gartenbau-Gesellschaft« termeiben. — *Amsterdam.* A németföldi egyesült mezőgazdasági egyesületek által rendezett mezőgazdasági kiállítás, f. évi aug. 25-től szeptember 6-ig. *Krems.* Iparkiállítás 1884. augusztus 2-től 18-ig. *Páris.* Agyag és üveg-ipari termékek kiállítása, f. évi augusztus 1-től november 21-ig, az Elysée-iparpalotában. *Steyr.* Országos ipar-, erdészeti és villamoskiállítás augusztus 2-től október elejéig. *München.* Tejgazdasági kiállítás f. évi szeptember hóban. *Stockerau.* Mezőgazdasági és iparkiállítás f. évi szeptember 7-től 14-ig. *Wels.* Ipar- és mezőgazdasági kiállítás, nép-ünnepélyvel egybekötve, szeptember 7-től 14-ig. *Wels.* Ipar- és mezőgazdasági kiállítás, nép-ünnepélyvel egybekötve, szeptember 7-től 10-ig. *New-Orleans.* (Északamerikai Egyesült-Államokban). Világkiállítás f. évi december 1-től 1885. május 31-ig.

Pozsonyi marhavásár. Staniszlauból e hó 17-ről jelentik, hogy miután az osztrák földmívelési miniszter a bécsi új marhavásári rendszabály 14. és 22. pontjait megváltoztatni nem akarja, Bukovina legkiválóbb marhahizlalói elhatározták, hogy marháikat a pozsonyi vásárra küldik. E határozathoz képest e napokban Gácsország és Bukovinából Oderberg-Zsolna irányban már utnak is indítottak nagyobb marhaszállítmányokat a pozsonyi vásár számára. — Pozsony város képviselőjének beadványa, a melyben kérvényezi, hogy a marhavásárt ápril 21-étől kezdve csütörtök helyett — mely napra Pozsony a vásári jogot bírja — hetenkint hétfőn tarthassa meg, a kereskedelmi miniszteriumban — a mint értesülünk — helybenhagyólag elintéztetett és Pozsony városnak a heti vásár marháikra nézve hét főre engedélyeztetett. A kereskedelmi miniszter erre vonatkozólag intézkedése, a hivatalos lap egyik utolsó számában már megjelent.

RÉSZVÉNY TÁRSULATOK.

— **Az Anker élet és járadék biztosító társaság** e hó 5-én tartá meg 25-ik évi rendes közgyűlését gr. Zichy Ödön elnökle alatt. Elnök megnyitó beszédében visszapillantást vet a társulat 25 évi működésére. Vonatkozik ama üdvözlő átiratra, melyek az osztrák-magyar biztosító intézetek az Ankernek 25 éves jubileuma alkalmával elismerésüket fejezték ki. Eme átiratban elsoroltatnak ama nehézségek, melyekkel a társulatnak alapításakor az életbiztosítási eszme meghonosításáért küzdeni kellett, s elismerőleg lesz kiemelve, hogy az igazgatóság fáradhatlan szorgalmának és kitartásának érdeme, hogy az életbiztosítás nálunk gyökeret vert, s hogy a társulat üdvös működése alatt oly eredményeket ért el, melyek által az Anker méltón a legnagyobb életbiztosítási intézetekhez sorolható. — A *Bodart* igazgató által felolvasott jelentésből kitűnik, hogy az Ankernek 25 évi működése alatt 258 millió frtnyi életbiztosítások és 145 ezer frt járadék biztosítások kötöttek. Kifizettetett ezen idő alatt 38½ millió frt, a befolyt díjak 53½ millió frtot tettek. A lefolyt év üzleteredményére nézve megjegyezzük, miszerint 1883-ban 14.889,427 frt erejéig nyújtattak be új ajánlatok, 23 év óta a legnagyobb eredmény, melyet a társulat felmutathat. Halálozások, lőke biztosítások esedékessége stb. folytán 7.609,163 frt biztosítás szűnt meg, úgy hogy a tiszta szaporodás 4.673,361 frtint tesz. A *biztosítási állomány* 1883-dik év végével 74580 szerződésben 133.418,808 forint biztosított tőkét és 42339 frt évjáradékot tesz. A bevételek általános emelkedést, a kiadások csökkenést mutatnak. A *dijberétel* 3.170,053 frt volt, holálesetekért 738,042 frt fizetett. A *dijtartalékok* 899,440 frttal emelkedtek s 10.611,352 frtot tesznek. A *tulélési csoportok* vagyona 19.575,595 frt. A *nyereménnyel halálesetre biztosítottak* az évi díj 25%-kát kaptak osztalékul, ezen osztály nyereség egyenlege 429.225 frt 50 kr. A választmány ajánlata folytán a 322,742 frt üzleti nyereségből 32,742 frt új számlára iratik, 65,000 frt külön tartalékba helyeztetik, miáltal ez 265,000 frtra emelkedik, 50,000 frt a tartalék lőke gyarapítására fordittatik, mely ez által 395,475 frtra növekszik. A részvényesek 250 frt *osztalékban* részesítettek.

— **A dunagőzhajózási-társaság** 1883-ik évi zárszám- adása e napokban tétetett közzé. A jövedelemből az alapszabályszerű leírásokra 1.520,631 forint fordítottatik, a tartalékalaphoz 20% vagyis 98,339 forint csatoltatik, (mi által az 727,966 frtra emeltetik), a hajó biztosítási alaphoz 83,846 frtot csatolnak. A tiszta nyereség 1.751,699 frtot tesz, s az 1882. évi 38,723 forint áthozat hozzáadásával 1.790,422 frtra rug. Az igazgatóság hir szerint azt fogja a közgyűlésnek indítványozni, hogy osztalékul 6% vagy is részvényenkint 31 frt fizetessék, s így az összes 48,000 részvény közt 1.512,000 frt osztassék ki, s a tartalékalap dotálása után még fönmaradó 180,082 forint új számlára irassék. A részvényesek e szerint ugyanoly osztalékot kapnának, mint tavaly kaptak. Az élvezeti jegyekre most sem esik semmi, mert ezek csak akkor részesülnek a nyereségben, ha az osztalék a 6 százalékot meghaladja.

— **A Foncière, pesti biztosító intézet** megtartotta rendes közgyűlését. Gróf *Pejacsevics* Márk elnök üdvözlővén a megjelent részvényeseket, konstatálta, hogy a közgyűlés napja szabályszerűen hirdettetett, a mérleg annak idején a hivatalos lapban közzétételt s hogy 52 részvényes 16077 részvényt tett le, melyek 638 szavazatot képviselnek. A közgyűlésen 16 részvényes volt jelen. Az igazgatóságnak az üzleti viszonyok javítása céljából tett és már az 1882. évi jelentésben érintett fáradozásainak kézzel fogható eredménye, Magyarországot illetőleg, még csak a jelen évben lesz észlelhető, míg az osztrák tartományokban a nevezetesebb társaságok már 1883-ban létesítettek lényegesebb reformokat, melyekre még további üdvös intézkedések fognak következni. Az üzleti tevékenység részletes ismertetésére, következőket jelenti az igazgatóság: a) *Tűzbiztosítási ágban* az intézet készpénzdíjbevétele volt 2.584,811 frt 27 kr, a tavalyi 2.425,774 frt 27 krral szemben, eszerint bevétel többlete készpénzdíjakban 159,037 forint, míg több éves biztosítási állományának díja 3.422,733 frt 16 krról 3.754,681 frt 11 krra és így 331,947 frt 95 krral emelkedett. A kiadási tételek közt előfordul viszbiztosítási díj fejében 751,327 forint 18 kr. és saját számlájára kifizetett károk fejében 1.137,575 frt 89 kr, továbbá díjtartalék fejében 611,161 frt 27 kr, mely az előző évvel szemben 76,432 frt 24 krnyi gyarapítást tüntet fel. b) *Életbiztosítási ág.* Ide értve az 1882. évből fennmaradt hátralékot, 1883-ban 3.861,913 frt biztosítási tőkét képviselő 2472 drb új ajánlat folyt be. Ebből 3.287,513 frt tőkére szóló 2132 db ajánlat

kötvénykiállítással intéztetett el, 446,300 frt összegű 285 db ajánlat részint elutasított, részint visszavonott, míg 128,100 ftról szóló 55 drb ajánlat az 1884. évre maradt fenn. Halálesetek, lejárt biztosítások, törlések és egyéb okok folytán a biztosítási állomány 2.114,903 frt tőkét képviselő 1031 kötvénnyel kevesbült, míg 1883. december 31-én érvényben fenmarad 7958 drb kötvény, melyek 13.177,604 frt tőkét és 2998 frt járadékot képviselnek. A biztosítási állomány 1883-ban e szerint 1.142,610 frt tőkét felőlelő 771 drb kötvénnyel szaporodott. Erre az ágra vonatkozólag jelenti az igazgatóság, hogy nem esett volna nehezebbre új biztosítások szerzését illetőleg az említetteknek sokkal nagyobb eredményre szert tenni; azonban czélszerűbbnek találta, a szokásos magas szerzési költségek engedélyezése tekintetében némi megszorításra szálni magát, hogy az üzlet ezen ágazata továbbra is egészséges alapon fenttartható legyen. E biztosítási ágazat különben egészen normális fejlődést mutat fel: Az 1882-ben volt 539,665 frt díjbevétele 1883-ban 611,178 frtra emelkedett, mely összegből a díjtartalékba 243.771 frt 88 kr. tétetett, a mely tartalék az év végével — a 102,717 frt 61 kr. viszbiztosítási tartalék levonása után — 1.832,543 frt 25 kr-ra emelkedett, — A tényleges halálozási viszony 22.780 frt 26 kr-ral volt kedvezőbb a számszerűleg várt halálozásnál. c) *Jégbiztosítási ág.* A bevezetésben említett tartózkodásnál fogva e biztosítási ághoz csak 559.701 frt 90 kr. díjbevétele volt az intézetnek a tavalyi 842,073 frt 99 kr-ral szemben, a mi 283,772 frt 09 kr. bevétel-kevesebbet tüntet fel. Az ezt terhelő nettókárok összege 485,574 frt 86 kr-ra rugott, a tavalyi 549,535 frt 17 krajczár kárösszeggel szemben. Ezen biztosítási ág, 1883-ban is valamennyi társaságra nézve fölötté veszteséges volt; azonban jogosan remélhető, hogy négy előkelő biztosító társaság által — melyekhez a Fonciére is csatlakozott — a jövőre való tekintettel a magyarországi üzletre nézve különösen létesített meg állapotok, ezen üzletágot is egészséges alapokra fektetendik. d) *Szállítványbiztosítási ág.* Az intézet főleg a könnyebben ellenőrizhető folyam és szárazföldi szállítványüzletre fordítja figyelmét, míg a tenger-szállítványüzletet csak igen csekély mérvben miveli. Díjbevételek 1883-ban 348,110 frt 32 kr. volt, az előző évi 346,599 frt 61 kr-ral szemben: viszbiztosítási díj fejében fizetett 141,395 frt 11 krt. 1882-ben pedig 85,410 frt 44 krt. A saját számlájára fizetett károk 1883-ban 107,137 frt 77 krt. igényeltek az 1882. évi 183,984 frt 83 krnyi kárösszeggel szemben. Az intézet díjtartalékai 1883. év végével szaporodtak és pedig: 81,852 frt 02 kr-ral az elemi biztosítási ágakban és 243,771 frt 88 kr-ral az élet biztosítási ághoz, míg nyereségi tartaléktőkék 16,862 frt 55 kr-ral emelkedtek. Díjtartalékai e szerint: a) az elemi biztosítási ágakban 628,361 frt 29 kr-ra, b) az életbiztosítási ághoz 1.832,543 frt 25 kr-ra és c) nyereség-tartaléktőkék pedig 84,45 frt 24 kr-ra rugnak. Az előterjesztett zárszámla 168,625 frt 53 krnyi tiszta nyereséget tüntet fel. Ebből az alapszabály 25. §-ának értelmében a nyereségtartalék alap javadalmazására 10% vagyis 16,862 frt 55 kr. fordítandó. A maradékból a társulati részvények 2-ik számú szelvénye 5%-al vagyis 5 frttal beváltandó, míg az ezután fenmaradó összegből a további alapszabályszerű javadalmazások eszközölködnek. A mindezek után fenmaradó összeg új számlára viendő át. A közgyűlés a felügyelő bizottság jelentésének meghallgatása és tudomásul vétele után az igazgatóság jelentésében a tiszta nyereség felosztására és a két hiányzó igazgatósági tag helyének be nem töltésére vonatkozó indítványát elfogadta s az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak az 1883-ik évre a felmentvényt megadta. Miután a felügyelő bizottság eddigi tagjai: György Adolf, dr. Mandello Károly, gróf Prokesch Antal és kunhalmi Rosa Lajos ilyenekül közfelkiáltással újra megválasztattak, a közgyűlés véget ért.

Az osztrák-magyar bank utolsó heti kimutatása szerint a leszámítási üzlet e hó második hetében 5.15 millió forinttal csökkent, míg ellenben a kézi zálogüzlet 0.3 millió forinttal emelkedett, Bankjegyekből 3.45 millió forint, a forgalomban levő államjegyekből 1.22 millió forint folyt vissza a bankba. Ezüst készlete 560,000 forinttal emelkedett. A tiszta tartalék április 15-én 38.6 millió forintra rugott, a rendelkezésre álló jegykészlet 41.1 millió forintra az összes tartalék 56.1 millió forintra az előző heti 51.2 millió forint ellenében. 1883. április 15-én a bankjegyforgalom 348.5 millió forintot tett. A leszámítási üzletben 103.7, a kézi zálogüzletben 23.1 millió forint volt beruházva. A tiszta tartalék 38.9 millió forintot tett, az összes tartalék 53.1 milliót.

A barcsi sertéshizlalo részvénytársaság alakuló közgyűlése. Somogy és vele határos megyék mezőgazdái és kereskedői 200,000 frtnyi részvénytőkével egy sertéshizlaldának Barcson leendő felállítását határozták el, s e czélből 2000 darab 100 frtos részvény bocsátott ki, és mindmennyi csakhamar még jóval az aláírási határidő eltelte előtt a lehető legjobb kezekbe jutott. Miután a részvények névértékének egy harmada már tényleg be is fizetett, e hó 16-án, mint nekünk írják, Barcstelepen megtartották az

alakuló közgyűlést, melyen 72 részvényes, 1713 részvényt és 688 szavazatot képviselve vett részt. A társaság elnökéül gr. Széchenyi Ferenczet választották meg közfelkiáltással. Az igazgatóságba 8 barcsi, és pedig: Stern A., Dorner J., Oppler J., Rak Bálint, Mayer Antal, Weiss Jakab, Epstein Mór és Andrásovich Imre és 7 külső tag: Bledermann Ottó, dr. Bors Emil, Ivankovich István, Stern Markus, Koharics Ferencz, Steiner Ignác, és Fodor László választott. Ezekon kívül 3 póttag: Szücs József, Radocsay F., és Fazekas Sándor. A felügyelő bizottság tagjai Belloni János, Klein József, De Itsch Izidor, Reiner A. és Kremzir Miksa. Helykitűzési póttagokul Picker Mór, Klein József, Prinke A., dr. Kronberger és Riemer A. küldettek ki, kik az igazgatósággal együttesen a telep helyéül veendő területet jelölik ki. — Gr. Széchenyi Ferencz, ki a vállalat érdekében sokat fáradozott, a szükséges területet ajándékképen hajlandó a társaságnak átengedi, csak hogy az a hely a Dráva partjától oly távolságban fekszik, hogy a hajón érkező takarmány oda szállítását megnehezíti és költségessé teszi, továbbá hogy egy vasuti állomás építését teszi szükségessé és az ezzel járó költségeket egyelőre a társaságnak kellene viselni. Ennél sokkal alkalmasabb volna Széchenyi Dénes grófnak közvetlenül a Dráva partján és a déli vaspálya udvara mellett fekvő 15 négyszögölnyi telke, melyért azonban tulajdonosa 15,000 frtot követel. A társaságnak, mely alapszabályszerűleg a sertés-hizlalással, a szükséges takarmány bevásárlásával, nem különben sertések bizományképeni adásvevéssel és esetleg előlegezéssel fog foglalkozni, tekintve azt a kedvező fekvést, mely Barcsnak mint vízi és csomópontnak osztályrészül jutott, szép jövője lehet. Érdekeit előmozdítandó, a déli vaspálya igazgatósága önkényt kijelentette, hogy a társaságot a legmesszebb terjedő kedvezményekben fogja részesíteni.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Rudolf trónörökös, mielőtt Keletre utazott, megalakította »Az osztrák-magyar monarchia szóban és képekben« című nagy irodalmi vállalat intéző bizottságait. Az irodalmi bizottság tagjai báró Audrian, Becker udvari tanácsos, Hanslick Ede, Neumann-Spallart udvari tanácsos és Lützow tanár; a művészi bizottság tagjai Dumba Miklós, Falk kormánytanácsos s Schmidt és Streit építészek. E két bizottság fog a mű beosztása, kiállítása, stb. fölött tanácskozni és a trónörökösnek tervezetet előterjeszteni. Az előkészítési bizottságnak még tagjai: János főherczeg, Beck, Hauer és Miklosich udvari tanácsosok, Nordmann János és gróf Wilczek János. A munka folyamán minden országból meghívják művészeket és írókat a szerkesztői bizottsághoz.

»Urania« czimmel Bárfai József szerkesztő és J. Jankovich Gyula kiadó-tulajdonos csillagászati, természet- és vegytani ismeretek terjesztésére szánt havi folyóiratot indítanak meg. Első sorban a nagyközönség csillagászati ismereteit akarják az új folyóirattal gyarapítani s a hazánkban működő csillagda munkálatait ismertetni; továbbá az időnkint beálló égi tűneményeket megfejtetni, hogy az azokról keringő babonákat és ferde nézeteket kiirtsák és végül a nem szaktudós mükedvelő csillagászokat a szükséges eszközökre figyelmeztetni. A szerkesztő és kiadó biznak abban, hogy folyóiratukat a magyar közönség, mely eddig külföldi lapokra volt szorulva, pártfogásába veszi. Az idei évfolyam hét füzethől fog állni s előfizetési ára 3 forint, mely a szerkesztőségbe (dohány-utca 54. sz.) küldendő. A népkörök, egyetemi és főiskolai halgatók fél forintnyi kedvezményben részesülnek.

Virágh Aladár telekkönyvvezetőtől Nyiregyházán, Jóba Elek kiadásában megjelent Telekkönyvtár. A telekkönyvvezetők összes teendői körül vezetendő szabályok vezérfonala. E munka, melyet a telekkönyvvezetők országos egyesülete 20 db arannyal jutalmazott, oly *gyakorlatias* és oly alapos, hogy egy szakember nem fogja nélkülözhetni. A mű szerző tulajdona, ára 3 frt.

Lauw Lujzától Bécsben könyv fog megjelenni »Emlékek« czimmel. Lauw Lujza Patti Adél társalkodónője volt 14 éven át és valószínűleg sok érdekeset fog tudni a diva életéről.

»Herkules« testgyakorlati közlöny harmadik száma is érdekes tartalommal jelent meg, *Kacsók* Lajos egy speciális magyar népsportról a *baltavetésről* ír benne. *Hartl J.* bécsi vivótanár pedig — ki szombaton mutatta be a Vigadóban nőtanítványait — a *nők vívásáról* értekezik; érdekesebb közlemények még *Dr. Baintner* Hugótól: »Levél az athlétákhoz«, *Porcsolt* Lajostól »A szobatornázás«, melyben a laikusok teljes utmutatást találnak az otthon való tornázáshoz; továbbá »A kétkerekű veloczipéd hajtása« (utmutatás a kezdő veloczipédezők számára, képpel), »Gyermekek testgyakorlása« (képpel), »Veloczipéd-kirándulások«, »Hartl J. vivóakadémiája Bpsten« (a szombati estély teljes programjával), »Kerékcsolya-verseny Bécsben«, »A tarpéi szikla« elbeszélés (vége), továbbá számos hazai és külföldi apróbb közlemény. Két kép is van e számban; az egyik a kétkerekű veloczipéd indítását ábrázolja

a másik pedig a »páros futást« vagy »iker-futást«, a gyermekeknek hazánkban eddig ismeretlen testgyakorlatát mutatja be. A hézagpótló vállalat előfizetési ára 1/4 évre 2 frt Aigner könyvkereskedésében.

M Ű V É S Z E T.

A műcsarnokban. Max Gabriel elvitt képei helyett több új képet hoztak, köztük Dupré »Erdei képét« (ára 40.000 frank) Wilberg római tájképeit és Ales Miklós »Rákóczi indulóját«.

Z E N E.

Miskolczon Bartay Edét, Huber Károlyt és id. Ábrányi Kornélt az ottani dalárda, élén Mikoleczky elnökkel fogadta az indóháznál és tiszteletükre a „Korona“ dísztermében énekelőadással összekötött estélyt rendezett. A városház nagytermében a nagybizottság Bartay Ede elnöklete alatt ülést tartott, melyen elhatározatott, hogy diszelnökké báró Vay Béla főispán kéressék fel. Az ünnepély programjának megállapítása után elhatározatott, hogy az augusztus hó 6-ikától 12-éig fog tartani. Bartay Ede az ülés folyamán felemlítette, hogy a pályázók részére ő is fog egy díjat kitűzni; bejelentett továbbá, hogy Miskolcz városa és a miskolci hölgyek szintén hozzá fognak járulni a díjakhoz. Az ünnep alkalmával és tartama alatt egy ünnepi napilap fog Miskolczon megjelenni.

Az »Allgemeine Richard Wagner-Verein« tagjainak száma jelenleg ötezerre rug s százhatvan városban van képviselve. A legjelentékenyebb fiókegyesület a bécsi, melynek 779 tagja van. A Parcival diszeloadásai ez évben július 21., 23., 25., 27., 29. és 31. napjain, továbbá augusztus 2., 4., 6. és 8-án lesznek. Az egyesület mindent megtett, hogy a bayreuthi ünnepi színjáték ez évben is sikerüljön s a legjobb művészek közreműködésüket megígérték. Az egyesület »Bayreuther Blätter« czimen havi közlönyt ad ki melynek legközelebbi számában Wagner Richard eddig meg nem jelent cikkei fognak megjelenni.

Hubay Jenő brüsszeli kir. zeneakadémiai tanár kitüntetésben részesült. Henrietta belga királyné, József nádor leánya, ugyanis, kinek Hubay még a múlt nyár folyamán egy „Jelenetek a csárdából“ czimű hegedű szerzeményt ajánlott, a napokban titkára által magához kérte a fiatal zeneszerzőt és elismerő szavak kíséretében egy gyönyörű, értékös gyémánt gyűrűt adott neki, azt mondva, hogy mint „földitől“ fogadja tőle emlékül.

Hamburgban éjszakkémetországi zenészi ünnepély volt, melyen többiközt Händel Messiását is előadták.

Delibes operája, a Lakme, Rómában fényes sikert aratott.

Brahms »Német requiemét« april 6-án adták elő a zenekedvelők együletében. A mű kissé egyhangu, de több benne az elme bölcsellete a sziv melegségénél, bár szép helyei vannak. Bellovest elismerés illeti a kitűnő vezetésért.

Liszt Ferencnek az angol kisasszonyok intézete szép ajándékot adott, támlás ringaszéket gyönyörű barna bársonyból, melynek ékítése atlasz arabeszk füzérből áll, a leggondosabb és stilszerűbb applikáció-munkában. Az intézet legkitűnőbb kézi munkájú tagjai s növendékei dolgoztak rajta nagy gondnal és szeretettel. Ez emléktárgy, melylyel a mesternek nagy örömet okoztak, köszönetet fejez ki a matinée-ért, melylyel ő ismét kitüntette ez intézetet.

S Z I N H Á Z.

Nemzeti színház Mihály, az »Egyetértés« jeles szini bírálója egy figyelemre méltó tárczában a többi közt megjegyzi: »A műsornak körülbelül egy harmadrészét teszik az ereti darabok. Oly nemzeti szubvencionált intézetnél történik ez, a melynek aligha utolsó feladata a nemzeti drámairodalom fejlesztése. A műsor uralgó planetája Sardou; öt színművét huszonnégy este adták egy év alatt, s csupán »Fedorát« tizenötször. Valóságos Sardou-járvány, mely kettős veszedelemmel fenyeget, megronthatja a közönség izlését és hamis utra terelheti eredeti termelésünket, a külső hatás egyetlen kultuszára. De ennél is nagyobb hibát látunk a nemzeti színház azon eljárásában, hogy a kezdő francia írókat is (Jannet, Ohnet és mások) minden kritika nélkül bemutatja, nem igen válogatós velök szemben. Ha Páris valamelyik színházában színre kerül egy darab, már előre félünk a nemzeti színház mohóságától. A nemzeti színház nem lehet a párisi színházak fiókintézete, tükre. Még a Comédie Française újdonságai se mind arra valók, hogy nálunk is színre kerüljenek, még kevésbé a többi színházak novításai.« Eredeti drámairodalmunk új korcsiránya, mely a francia-társadalmi drámát, az ottani rothadó viszonyok kórjelenségét, hozzánk átszarmaztatni is igyekszik, színészeink egy-

daluságu, melylyel minden szerepkörből elszoknak és közönségünk azon veszélye, hogy »jobb koszt iránt érzékét« elveszti, bizonyítják e megjegyzés helyes voltát. — *Szaesvai* az »Ember tragédiájá«-nak »Ádámját« nem bírta úgy adni, hogy a szerényebb követelményeknek is megfelelt volna. — *Schubert* dalművét a »Cselre-cselt« nagy tetszéssel adták. A dallamok ez operában édesek, el van találva hennük a sovargás hangja, a hangszerelés nagyon finom színezetű.

Népszínház. Az ötvenaranyos népszínműpályázat, melyet Pálmay Ilka asszony, a népszínház tagja hirdetett, e hó 15-én lejárt és 29 pályamű érkezett be rá. A huszonkilenc szerző közül kettő annyira udvarias volt, hogy pályaművének Ilka lencséje és Iluska czimet adott. Az ötven aranyért vetélkedő művek között különben alkalmasint gyöngéd czélzából, a női elem a tulnyomó; tizenkét czim, generis feminimi. Leánya van a hódosi birónak, a vén czimbalmosnak és senkinek (ennek kettő is, különböző jeligékkel) vannak továbbá Bársony leányok, aztán Pór kisasszony, Csaplárné, Dajka, végre Csongor Erzsé és Genovéa. Fiu csak kettő versenyez, a bíró uramé és a senkié, a ki utóbbi tehát úgy látszik egész családdal indult a pályázatra. A falunak ez egyszer kivételkép ládája van. Az egyházat az Utolsó kenet képviseli, az állatvilágot A kis fülemüle, a romantikát Faublas lovag.

N Ő V I L Á G.

Berlinben mindennemű női munkából kiállítást rendeztek, mely május 11-éig tart.

Az amerikai hölgyek legújabb szokása, hogy férfismerőseiktől, a szökéktől, barnáktól, sőt a megőszültektől is hajákat kérnek, melyeket albumokban elrendeznek és oly büszkék reájuk, mint egy indián harcos az ő skalpára.

Virágokat a leszakasztás után 20 napig is épen lehet tartani, ha oly vízbe teszszük, melyben 3—5 gramm szalmiak van feloldva.

Bécsben kezdenek alábbhagyni a hátul kidudorított szoknyák undorító divatával, mely nálunk is elharapódzott, s az »à la Picardie« ruhák jöttek divatba, melyek a szép termeteknek igen kedvezők. Elöl gazdagon szegélyezett tabliekkal, oldaldraperiákkal viselik.

Vaporisateurt használnak Párisban, mely az illatos folyadékokat finom porként szórja el, ezáltal állandóan gyenge, kellemes illat lesz a szobában.

Párisban divatba jöttek az egyszínű twedruhák szűk szélpaliszek és rajta széles volantok teszik a szegélyzetet. E ruhák legdivatosabb színe az *uj gombaszín* a világos őzszinbe játszva. Ifjú hölgyek teljes muslint viselnek fehér vagy krém szinben, hasonszínű reliefhimzéssel. Akiknek rikitóbb divat tetszik, kajszinbarack, flamingo, elefántbarna, ezüstsürke stb. színekkel elegyes ruhákat viselnek hasonló színű virágokkal diszítve. E tarka atlasz emlékeztet az előbbi tarka nyári-cretonokra.

Páris legdivatosabb virágai most a crocusok, mellette a tulipánok, hiacintok és árvácskák.

K Ö Z L E K E D É S.

A kormány közlekedésünk emeléséhez derekasan hozzá lát, mutatja ezt az új postahivatalok nagy száma — alig pár hét lefolyása alatt következő helyeken állított fel posta: Almamellék Somogymegye, Bagyon Torda Aranyosmegye, Bárca Abaujmegye, Bodony Baranyamegye, Bogya Komárommegye, Bükszád Háromszékmegye, Egerszeg Nyitramegye, Fehérpatak Liptómege Kábola-Polyána Máramarosmegye, Káty Bácsmegye, Kelemér Gömörmegye, Kemenes-Högyész Vasmege, Kisasszonyfa Baranyamegye, Kövecses Gömörmege, Ladány-Vámos Barsmege, Mislye-Alsó Abaujmege, Nádasd Borsodmege, Néma Komárommege Palojta-Alsó Hontmege, Podlavicz Zólyommege, Poruba Kő Trencsénmege, Salomvár Zalamege, Selyeb Abaujmege, Simonyi Vasmege, Szent-András Liptómege, Szent-Péter-Kemenes Vasmege, Szent-Péterfa Vasmege, Szurdok-Püspöki Hevesmege, Tarjova Zólyommege, Vinna-Banka Ungmege.

VEGYESEK.

KÉPEINKHEZ.

Játszó nyulak.

E szegény üldözött állatokat, melyeket alig tudunk más-kép képzelni, mint remegve és futva, képünk oly helyzetben ábrázolja, melyben a vadásztól nincs mit tartaniok és egymással játszva csaknem úgy néznek ki, mint vivó felek.

A madárorzó.

Az ég szabad énekeseit sokan szeretik kalitkába tartani, hogy a városi sötét, szűk lakásokban is dalaikkal emlékeztessenek a természetre, a zöld erdőre és az idilli órák édes derűjére. Azért a madarak fogása ép oly jövedelmező, mint hasznos mulatsága a falusi suhanczoknak. De e mulatságot néha keservesen megzavarja az erdészek gondossága. Egy ily megzavart madárorzót, kit az erdész fülön csipett, ábrázol képünk.

Morrisvilleben, New-York államban a mult hó végén egy Haight asszony állt az esküdtszék előtt, azzal vádolva, hogy férjét éjjel meggyilkolta. Haight asszony híres medium és az esküdtszék előtt azt adta elő, hogy ő ártatlan férje megölésében; ama éjjel egy férfi-szellem jelent meg szobájokban, pisztolyt tartott kezében és agyonlőtte Haight urat, a ki egy idő óta nagyon erélyesen nyilatkozott a spiritizmus és neje medium-volta ellen. És a védelmet az esküdtszék, mely csupa spiritistából volt alakítva, elfogadta, verdictjében kimondván, hogy mivel ők hisznek a szellemekben, s mivel Haight asszony egyik kivátságzott médium, tehát földöntuli megbízásból lőtte agyon Haight urat, így Haight asszony *nem* bűnös.

New-Yorkban egy gazdag négerözvegyet egy Dibson nevű ur vett el. A mézes hetekben a legforróbb vonzalmat tanusították egymás iránt, azonban Dibson ur csakhamar bizonyos miss Turnham bájjai által elvakítva, hűtlen lett. A bűnös szerelmesek épen egy czukrászoltban édelegtek, midőn a bősziült néger nő berontott hozzájuk és hatalmas korbácsával irgalmatlanul elverte őket.

Jótekonyság. Kassáról írják lapunknak, hogy *Jakabfalvay Ferencz* a legszebb erények legszebbikét, a jótekonyságot oly mértékben gyakorolja, hogy azt a város szegényei, a közintézetek és az ottani színészet egyaránt élvezik. A nemes emberbarát e mellett természetesen első sorban szükölködő rokonairól gondoskodik, kik áldást rebegnek imáikban jöltevejükre.

— **Érdekes per.** A magyar-éjszak-keleti vasut szakaszmérnöksége a szatmári járásbírósnál panaszt tett Károlyi István gróf angol lovásza ellen, mivel ez a városi határban elvonuló vasuti töltésen robogó vonat elé ugratott lovával s mintegy 800 méter hosszúságban a vonat előtt nyargalt folytonosan, majd tisztelegve a gőzmozdonyon lévő, e látványra meglehetősen felindult vonatvezetőnek, leugratott a töltésről. Ez érdekes versenylovaglás utolsó epizódját a bíróság lesz hivatva megalkotni, s bármilyen érzékeny legyen is az, a merész lovász büszke önérzettel mondhatja el, hogy versenyt futott a vonattal.

Házasságok,

Miskolczon Dálnoky Ilona k. a., a város egyik legbájosabb, művelt fiatal hölgye néhány nap óta a dr. Regéczy Imre egyetemi tanár mátkája. — **Magyar-Czernyán** Józsa László kerületi kir. kulturmérnök jegyet váltott Bezuk Lina kisasszonnyal, a gr. Csekonics Endre egyik tisztartójának kedves leányával. — **Pécelen** gr. Ráday Zsuzsika kisasszonyt, néhai Ráday Pál leányát, eljegyezte Pesty Árpád osztrák-magyar államvasuti hivatalnok, Pesty Frigyes ismert akadémikus fia. — **Orosházán** Székács Irén k. a., Székács Pál ottani kir. járásbíró kedves leányának kézfogója ünnep szombatján volt Szórády Istvánnal, gróf Tisza Lajos gazdatisztjével. — **Kassán** Manó Irén k. a., honvéd-főhadbiztos leánya, és Bacsó Péter debreczeni fiatal ügyvéd jegyet váltottak. — **Berettyó-Ujfalu-ban** Nagy Márton segédszolgabíró eljegyezte Polyák Mariska kisasszonyt. — **Gr. Széchényi** Aladár, gr. Széchényi Pál kereskedelmi miniszter fia, jegyet váltott Andrassy Natalia grófkisasszonnyal, gr. Andrásy Manó leányával.

Halálozások.

Dr. báró Staudach Adolf debreczeni köz- és váltó-ügyvéd 11 éves kedves leánykája Olga. — **Werner** Károlyné Schwerer Magdolna asszony Kalocsán. — **Beöthy** Etelke k. a., Hevesmegye főispánjának, Beöthy Lajosnak leánya, Törtelen. — **Hampel** Józsefné Pulszky Polyxéna asszony egy napos kis leánykája Budapesten. — **Ujfalusyné** Sáska Borbála aggszínésznő, az úttörők egyike 84 éves korában Budapesten. — **Bobok** György kir. albiró Léván. — **Özv. Németh** Péterné Budapesten.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos GRÓF KREITH BÉLA.

H I R D E T É S E K.

Irodalmi kedvezmények.

A Szemle t. előfizetőinek »Idézetek Tára« cz. munkámat a rendes árnál egy forinttal olcsóbban adom, vagyis 3 frtért, diszkötésben 4 frtért. Most megjelent másik két munkámról is kedvezményáron adom a Szemle előfizetőinek, ugyanis Bolanden Konrád »Német Szellem« cz. regényes korrajzot 2 frt. helyett 1 frt. 50 krajczárért s a másik munkát: »Mért szeretem én a katolikus egyházat,« írta egy protestáns pap 40 krajczár helyett 20 krajczárért.

A megrendelések czime:

Dvorzsák J. Budapest II.

Donáti-utca 3.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

a „Magyar Pénzügy“

közgazdasági-, ipar- és közlekedésügyi hetilap

IV. évfolyamára.

Általános Sorsolási Értesítő melléklettel

együttes előfizetési ára

Félévre 5 frt., negyedévre 2 frt 50 kr.

Ez egyetlen magyar közgazdasági szaklapot olvasóink különös figyelmébe és pártfogásába ajánljuk.

A «MAGYAR PÉNZÜGY»-ben az olvasó folyton talál közleményeket a közgazdaság minden ágából, azaz tartalmaz **pénzügyi, közlekedési, biztosítási, földművelési, borászati, ipari, kereskedelmi stb. közleményeket**, mind a leghivatottabb és az ezekkel szakszerűen és kiválóan foglalkozó írótól. E közlemények szigorúan szakszerűleg, de mégis a szakszerűségnek gyakran hátrányára lévő dagályosságtól ment nyelven iratnak, úgy, hogy a szakember és laikus egyaránt élvezettel olvashatják.

A «MAGYAR PÉNZÜGY» 1884. január 1-én IV-ik évfolyamába lépett és megjelen hetenkint csütörtökön legalább 1½—2 ivnyi terjedelemben csinos kiállításban és minden fontosabb huzás után «Általános Sorsolási Értesítő» rendes mellékletet ad. Nagy terjedelme dacára, hogy szélesebb körökben is elterjedést nyerjen, előfizetési ára a legolcsóbbra van szabva. — Az új év óta megjelent összes számokkal a kiadóhivatal még szolgálhat. Előfizetések a «Magyar Pénzügy» kiadóhivatalába (Budapest, bálvány-utca 11) czimzendők.

Felhívás a t. olvasóközönséghez!

A «**Szemle**» a magyar uri-osztály egyetlen oly közlönye, mely az előkelő intelligencia, és a magyar gentry érdekeit törekszik előmozdítani.

A **Szemle** harmadfélívre terjedő hetilap, illusztrált sport, **gazdasági**, katonai, egyházi, társadalmi és «**Heti szemlék**» című vegyes rovatokkal, megjelenik hetenkint kedden.

Szerkesztők:

Gróf Zichy Imre és Gróf Kreith Béla.

A **Szemle** egyszermind a nemzeti önállóságnak, az ősi erkölcsöknek, a hazafiui erények előmozdításának és a divatosan fölkapott önző irányrosszalásának és leküzdésének bátor, önálló hirdetője kíván lenni. E czélok elérhetésének előmozdítását az igen tisztelt olvasók intelligensebb részétől várjuk, s fölkérjük tehát a hazafiasan gondolkodó előkelőbb közönséget, hogy lapunkat s ez által törekvéseinket támogassák.

Társadalmi, katonai, egyházi stb. rovatunk a napirenden levő fontosabb kérdések megvitatására tért nyit minden intelligens írónak. **Irodalmi rovatunk** csak a jelesebb erőktől közöl kiválóbb érdekű dolgokat. — **Sport-rovatunk** az eddigiekhez hasonló eredeti cikkeken kívül gondosan összeállított heti szemlét nyújt a bel- és külföld minden sport- és vadászati eseményeiről, a Sportegylet és országos vadászati védegylet körében fölmerülő dolgokról. — **Gazdasági rovatunk** különösen a nagyobb birtokosokat érdeklő gazdasági cikkeket, illusztrációkat és gazdasági heti szemlét közöl sok apró, de hasznos tudnivalókról. — «**Heti szemlék**» című rovatunk a legérdekesebb, mert bő és részletes tájékozást nyer ez apró rovatokból mindenki, de különösen azok, kik nem szokták idejük legnagyobb részét a hazai és külföldi sok lap olvasásával tölteni, s mégis óhajtanak a főbb és érdekesebb hazai, európai és világeseményekről legalább kivonatos ismertetést olvasni. **Heti szemlék** című rovatunkban megtalálhatni minden fontosabb eseményt az udvar, a törvényhozás, **egyház**, hadsereg, az egyletek, a nemzeti és országos kaszinó, a tudomány, irodalom és művészetek, a színház, a zene, a közlekedés és kereskedelem, a divat és a politika, stb. köréből.

A 17-ik szám megjelenéseig irtak a Szemlébe:

Alapi Salamon Tódor, Balassa Béla, Balázs Sándor, Bárczay N., gróf Bethlen N., Buda Ádám, Chernel István, Déri Gyula, főt. Dvorzsák János, («Egyház» rovatunk vezetője), **gróf Eszterházy Pál, Dr. Graul József** (zenekrit.), **Hanvay Zoltán, Katona Béla** («Hadsereg» rovatunk vezet.), **báró Kemény Béla, Kende Zsigmond, Dr. Koroda Pál, gr. Kreith Béla** (főszerkesztő), **Lakatos**

Károly, gróf Majláth S., Mikszáth Kálmán, Orczy Gyula, Porzolt Kálmán, Dr. Prém József, Reviczky Gyula, Szentiványi E., legif. gróf Teleky Sándor, Vajda János, Várnay B. Sándor, ifj. báró Vay Miklós gróf Zay Miklós (Párisból), **gróf Zichy Imre, stb. stb.**

Az egyletek, társulatok tagjai, a kaszinók és vendéglők látogatói, igen sokat tehetnek lapunk érdekében az által, ha a **Szemle** tartását az illető helyeken kívánják vagy kieszközik; mert ha e helyeken előfizetnek a Szemlére, lehetővé válik az olvasó közönségnek egy olyan sokoldalú és tartalmas lapot adni, a milyen eddigelé magyar nyelven még nem jelent meg.

A **Szemle** terjesztése végett minden számból sok ezer mutatványt küldtünk szét. **Országunk előkelőbbjeinek** pedig megküldtük a Szemlének mindenmegjelent számait máig, s küldjük tovább is azon reményben, hogy a magyar uri osztály igazi organumát pártolni és terjeszteni fogják.

A **Szemle** jövő számaiban több súlyt fektetünk a **Nővilág** című rovatunkra, melyben nemcsak divat, multság, stb. de hölgyeinket érdeklő sok hasznos érdekes dolgokat fogunk közölni. Reméljük, hogy közleményeinket országunk legelőkelőbb hölgyközönsége viszonzozza azzal, hogy agitál lapunk terjesztése körül. **Ha ezt megnyerjük, akkor győzelmünk biztos.**

A «**Szemle**» előfizetési ára:

Egész évre	10	frt	—	kr.
Félévre	5	«	—	«
Negyedévre	2	«	50	«

Van szerencsénk lapunk azon t. megrendelőit, kiknek előfizetési idejük a múlt hó végén lejárt, annak szives megújítására felkérni, nehogy a lap szétküldése körül fenakadás támadjon, — figyelmeztetvén egyuttal t. olvasóinkat, hogy teljes számu példányokkal a kiadóhivatal még mindig szolgálhat és hogy a hátralékos előfizetési pénzek beküldését eszközölni méltóztassanak.

Küldemények a «**Szemle**» szerkesztőségének: Budapest, Bálvány-utca 11. sz. a. címzendők.

Hasonszenvi állat gyógyszer-tár

beteg háziállatok gyógykezelésére

24 hasonszenvi gyógyszerrel, ára 3 frt.

Utasítás ehhez:

Böhm C. L. rövid utasítás a háziállatok hasonszenvi gyógykezelésére ára 40 kr.

— Szállítás postai utánvét mellett —

MOLL A.

gyógyszerész és udvari szállító által
Bécsben, Tuchlauben 6.

Kimerítő képes árjegyzék hasonszenvi gyógyszer-tárakról egyes gyógyszerekről és az idevágó irodalomról ingyen és bérmentve küldetik.

